

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2023

aruandeaasta lõpp: 31.12.2023

ärinimi: Telia Eesti AS

registrikood: 10234957

tänav a nimi, maja number: Mustamäe tee 3

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihthumber: 15033

telefon: +372 6397213

faks: +372 6402027

e-posti aadress: info@telia.ee

veebilehe aadress: www.telia.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	10
Bilanss	10
Kasumiaruanne	11
Rahavoogude aruanne	12
Omakapitali muutuste aruanne	13
Raamatupidamise aastaaruande lisad	14
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	14
Lisa 2 Raha	21
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	22
Lisa 4 Varud	23
Lisa 5 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	24
Lisa 6 Investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse	24
Lisa 7 Tütarettevõtjate aktsiad ja osad	24
Lisa 8 Sidusettevõtjate aktsiad ja osad	25
Lisa 9 Materiaalsed põhivarad	26
Lisa 10 Immateriaalsed põhivarad	27
Lisa 11 Kapitalirent	27
Lisa 12 Kasutusrent	29
Lisa 13 Laenukohustised	30
Lisa 14 Võlad ja ettemaksed	31
Lisa 15 Võlad töövõtjatele	31
Lisa 16 Eraldised	32
Lisa 17 Tingimuslikud kohustised ja varad	32
Lisa 18 Aktsiakapital	33
Lisa 19 Müügitulu	34
Lisa 20 Muud äritulud	35
Lisa 21 Kaubad, toore, materjal ja teenused	35
Lisa 22 Mitmesugused tegevuskulud	36
Lisa 23 Tööjõukulud	36
Lisa 24 Olulised käibevara allahindlused	37
Lisa 25 Muud ärikulud	37
Lisa 26 Intressikulud	37
Lisa 27 Tulumaks	38
Lisa 28 Seotud osapooled	38
Lisa 29 Sündmused pärast aruandekuupäeva	40
Lisa 30 Kasutusõiguse varad (IFRS 16)	41
Lisa 31 Rahavoogude kommentaarid	42
Aruande allkirjad	43
Vandeaudiitori aruanne	44

TEGEVUSARUANNE

Telia Eesti AS (edaspidi Telia) on Eesti juhtiv IT- ja telekommunikatsiooniettevõtte, mis pakub side-, meelelahutuse ja IT-teenuseid era- ja äriklientidele.

Telia hoiab Eestis juhtivat positsiooni kõigis oma fookusvaldkondades, milleks on internet (nii mobiilne kui kaabliühendusel põhinev internetiteenus), Telia TV (nii televiisoris, arvutis kui nutiseadmetes), erinevad IT-teenused (nt serverite ja töökohtade haldus, riist- ja tarkvarateenused, küberturbe lahendused) ja kõnesidelahendused (mobiilis, lauatelefonis ja arvutis). Teliale kuulub ka telekanal Inspira.

Samuti tegeleb Telia IKT-sektori teenuste kasutamiseks vajaliku kauba ja seadmete müügi ning kaubamüügi finantseerimisega.

Telia kuulub sajaprotsendiliselt Põhja-Euroopa ühele suurimale tele- kommunikatsiooniettevõttele Telia Company AB, mille aktsiad on noteeritud Stockholmi ja Helsingi börsil.

Telialle kuulub 50% SK ID Solutions AS-ist ja 100% Green IT OÜ-st.

Kantar Emori 2023. aasta suurettevõtete maineuuringu järgi tunnistati Telia Eesti TOP3 kõige mainekama (www.bestmarketing.ee/uudised/2023/12/12/uuring-millised-suurettevotted-on-eesti-elanike-silmis-koige-mainekamad) suurettevõtte hulka. Samuti kuulub Telia TOP3 kõige ihaldusväärsema tööandja (www.cvkeskus.ee/karjaarikeskus/tooturu-uudised/uudised/eesti-ihaldusvaarseimad-tooandjad) hulka CVKeskus.ee tööportaali poolt korraldatud uuringu järgi.

Telia annab Eestis tööd ligemale 1500 inimesele ning on üks Eesti suurimaid maksumaksjaid, makstes riigile erinevate maksude ja tasudena aastas suurusjärgus 100 miljonit eurot.

Telia on Eesti majanduse üks suuremaid investoreid, investeerides 2023. aastal Eestisse ca 54 miljonit eurot.

Majandustulemused

Telia müügitulu ulatus 2023. aastal 384,0 miljoni euroni ja kasvas aastaga 5,3%. Telia ärikasum (EBITDA) oli samal ajal 135,8 miljonit eurot ning puhaskasum 63 miljonit. Telia mobiililiitumiste arv ulatus 2023. aasta lõpus 1,266 miljonit liitumiseni, kasvades aasta varasemaga võrreldes enam kui 30 000 liitumise võrra. Telia interneti püsiühenduse kliente oli aasta lõpus 273 000 ning TV-teenuse kasutajaid 194 000.

Telia üks peamisi fookusi oli 2023. aastal 5G võrgu arendamine ja laiendamine üle terve Eesti. 2023. aasta lõpuks kattis Telia uusima mobiilsidetehnoloogiaga ehk 5G-ga enam kui 75% Eesti elanikkonnast.

2023. aastal sai Teliast esimene Eesti mobiilsideoperaator, kes sulges ligemale paarkümmend aastat töötanud 3G võrgu. Tänu sellele saavad Telia kliendid kasutada Eesti kõige moodsamat mobiilsidevõrku, kus põhirõhk langeb 4G ja 5G tehnoloogiate kasutamisele. 3G sulgemine oli muu hulgas oluline ka Telia keskkonnajalajälje vähendamise seisukohalt, kuna uuemad 4G ja 5G tehnoloogiad on energiasäästlikumad.

2023. aasta lõpu seisuga toimus enam kui 99% Telia mobiilse andmesideliikluse mahust 4G ja 5G võrkudes.

Alljärgnevalt on toodud Telia majandustegevust iseloomustavad olulisemad suhtarvud ja nende arvutuskäik:

	Arvutusmetoodika	2023	2022
EBITDA marginaal	Ärikasum enne kulumit / Müügitulud	35,40%	33,80%
Käibe puhasrentaablus	Puhaskasum / Müügitulud	16,30%	14,80%
Investeeringute suhe käibesse	Investeeringud / Müügitulud	14,00%	16,60%
Varade puhasrentaablus (ROA)	Puhaskasum / Keskmised varad	16,40%	14,50%
Omakapitali puhasrentaablus (ROE)	Puhaskasum / Keskmise omakapital	43,10%	40,60%

Maksustamine

Dividendide väljamakselt tasus Telia tulumaksu 2023. aastal 9,5 miljonit eurot ja 2022. aastal 7,1 miljonit eurot. Töötasudelt arvatud sotsiaalmaks oli 2023. aastal 19,2 miljonit eurot ning 2022. aastal oli 17,8 miljonit eurot. Töötajate keskmine arv 2023. aastal oli 1458 ning 2022. aastal 1498.

Käibemaksu maksis Telia 2023. aastal 45,8 miljonit eurot ning 2022. aastal 41,0 miljonit eurot.

Olulised sündmused aastal 2023

27. jaanuaril toimus Telia eestvedamisel viies üle-eestiline digikoristuspäev, kus osales sadu ettevõtteid, asutusi, organisatsioone ja koole ning tuhandeid inimesi. Digikoristuse käigus purustati taas kõik senised rekordid. Digitaalne koristuspäev on 2019. aastal Telia poolt algatatud aktsioon, mille eesmärk on vähendada digitaalse prügi hulka, julgustada inimesi ja ettevõtteid tagastama kasutuna seisvaid digiseadmeid (mobiiltelefonid, tahvel- ja sülearvutid, nutikellad, arvutiekraanid jne). Kokkuvõttlikult soovime juhtida tähelepanu digiprügi vähendamise olulisusele nii keskkonna, isikuandmete kaitse kui ka küberturvalisuse vaatest.

Veebruaris avaldas rahvusvaheline analüüsifirma Opensignal raporti, dn.opensignal.com/public/data/reports/pdf-only/data-2023-02/2023_globalmobilenetworkexperienceawards_opensignal.pdf kus võrdles omavahel enam kui 360 maailmas tegutsevat mobiilsideoperaatorit kaheksas erinevas kategoorias. Raporti kohaselt saavutas Telia selles rahvusvahelises võrdluses koguni kolmes kategoorias (videopildi kogemus, kõneseade äppide kogemus ja operaatori võrgus tagatud ühtlane suurepärane teenuse kvaliteet) parima tulemuse.

1. märtsil sai Telia Eesti uueks juhatuse liikmeks ja ärikliendiüksuse juhiks Kristjan Kuk, kes on pikaajalise IT ja telekomivaldkonna juhtimiskogemusega ja juhtis viimased viis aastat Telia suurklientide IKT äri.

2023. aasta märtsis asus Telia esimese Eesti mobiilsideoperaatorina sulgema oma 3G võrku. Võrk sulgeti järkjärgult erinevate piirkondade kaupa. Aasta jooksul sulges Telia oma 3G võrgu Läänemaal (märtsis), Rapla- ja Pärnumaal (aprillis), Harjumaal (mais) ja Tallinnas (septembris), Hiiumaal, Saaremaal, Ida-Virumaal, Lääne-Virumaal (oktoobri alguses) ning Jõgeva-, Järva- ja Viljandimaal (oktoobri lõpus), Tartumaal (novembris) ning Valga-, Võru- ja Põlvamaal (detsembris).

Aprillis sõlmisid Telia ja taastuenergia lahenduste arendaja Sunly City mahuka koostöölepingu, mille kohaselt rajab Sunly City saja Telia mobiilsidemasti juurde päikesejaamad, mis hakkavad maste varustama taastuenergiaga.

Mais näitas Telia oma 5G võrgus uut mobiilse interneti kiirusrekordit. Telia lülitas 25. mail Tallinnas sisse oma esimese 26GHz sagedusalas töötava 5G tugijaama, mille toel saavutati koheselt ka mobiilse interneti kiirusrekord, mis ulatus kahe testseadme üheaegsel kasutamisel üle 2,2 Gbit/s.

Mais saavutas Telia Vastutustundliku Ettevõtluse Foorumi korraldatavas vastutustundliku ettevõtluse indeksi hindamises kõige kõrgema taseme ehk kuldmärgise. Lisaks sai Telia indeksis osalenud ettevõtete hulgas eriauhinna parimate vastutustundliku äri juhtimistavade rakendamise eest.

Juuni lõpus ja juuli alguses toimunud XIII noorte laulu- ja tantsupidu oli esimene tõeliselt suur rahvapidu, kus pandi proovile Telia 5G võrgu võimekus ning mille raames püstitati ettevõtte mobiilivõrgus nii mõnigi uus kasutusrekord. Laulupeo ajal tehti Telia võrgus Tallinna lauluväljakul ligemale 260 000 mobiilikõnet ning saadeti ligi 70 000 sõnumit. Telia mobiilivõrk teenindas laulupeo ajal Tallinna lauluväljakul kokku ca 5,8 terabaiti (TB) andmeid, millest veidi allapoole liikus juba 5G võrgus.

Augustis toimunud müügitehingu tulemusena läks seni Teliale kuulunud e-posti keskkonna Online.ee haldamine üle uuele omanikule ehk Fjordmail Technologies AS-ile.

Oktoobris sai Telia turundus- ja kommunikatsiooniüksuse juhiks Luulea Kuriks, kes on varem töötanud nii AS-i Tallink Grupp kommunikatsioonijuhi kui Coca-Cola HBC Baltikumi avalike- ja valitsussuhete juhina.

Telia Inspira kanal tõi oktoobris eksklusiivselt siinse telepublikuni „MasterChef Eesti“ teise hooaja ning draamaseriaali „Estonia“, mis purustasid kiirelt kanali kõik senised vaadatavuse rekordid.

Novembris toimus Kultuurikatlas Eesti suurim innovatsiooni- ja tehnoloogiakonverents Telia Digital Hub.

Detsembris pälvis rohkelt tähelepanu ja positiivset tagasisidet Telia jõulukampaaniat toetav südamlük ja emotsionaalne jõuluklipp, mis keskendus vanemaealiste digitaalsete oskuste arendamise vajadusele ja leidis äramainimist ja esile tõstmist ka rahvusvahelistes kanalites.

Investeeringud

2023. aastal Telia investeeris Eesti turule ligi 54 miljonit eurot. Mahukamate investeeringute hulka kuulusid 5G võrgu ja optilise püsivõrgu ehitused, samuti pandi varasemast veelgi rohkem rõhku küberturbe lahenduste arendamisele. Ajavahemikus 2018-2023 on Telia investeerinud siinsele turule ligemale 330 miljonit eurot.

Telia püsiühendust kiirusega vähemalt 100 Mbit/s on võimalik 2023. aasta lõpu seisuga kasutada 562000 aadressil. Üle optikavõrgu saame klientidele pakkuda interneti püsiühendust kiirusega kuni 1Gbit/ ja seda võimalust saab kasutada 415 000 aadressil.

Vahemikus 2018-2023 on Telia viinud kiire ja kaasaegse püsiühenduse kasutamise võimaluse ligi 300 000 aadressini, seda nii võrgu moderniseerimise kui täiesti uue võrgu rajamise kaudu.

Üks olulisi fookusi investeeringute vaates oli terve 2023. aasta jooksul 5G võrgu edasine arendamine ja laiendamine. 2023. aasta lõpuks oli Telia paigaldanud üle Eesti üle poole tuhande 5G tugijaama, mis katsid Eesti elanikkonnast 5G levialaga juba enam kui 75%. Andmeliikluse mahud kasvasid 5G võrgus aasta jooksul ligemale 3 korda.

Erinevate võrguarenduste kõrval laiendas Telia märkimisväärselt ka enda küberkaitse võimekust, laiendas pakutavate küberturbe lahenduste valikut ning kasvatas küberturbe lahendusi tarbivate klientide arvu. Küberturbe valdkonnas pakub Telia tuge ja teenuseid ka oma äriklientidele. Sellisteks teenusteks on näiteks teenustökestusrünnakute kaitse (DDoS), turvaline internetilahendus ärikliendile (Turvanet) ja küberturbe operatsioonide keskus (SOC). Investeeringutega küberkaitsesse on plaanis jätkata ka 2024. aastal.

Telia investeerib pidevalt ka erinevate kliendilahenduste arendamisse. Nii on ettevõtte välja arendanud SMS-sõnumitel põhineva hoiatussüsteemi, millega hoiatatakse oma koduteenuste (koduinternet, TV-teenus) kliente äikese hooajal läheneva äikesetormi eest. See on aidanud kordades vähendada äikese poolt kahjustatud digibokside ja ruuterite hulka.

2023. aasta aprillis avas Telia oma teise nutiesinduse Paides. Tegu on maailmas ainulaadse esinduse kontseptsiooniga. Innovaatilises, mugavas ja keskkonnasõbralikus nutiesinduses on võimalik suhelda ettevõtte klienditoe, sõlmida lepinguid ning pakirobotist kätte saada vajalikke seadmeid. Nutiesindus on üles ehitatud nii, et sealt saavad kerge vaevaga abi ka veidi tehnoloogiakaugemad inimesed. Esindusse sisenenud klient saab puutetundliku ekraani vahendusel soovi korral ühenduse Telia esinduse konsultandiga, kes jagab vajadusel selgitusi ettevõtte teenuste kohta, juhendab tehniliste probleemide korral ning jagab soovitusi ja nõustab seadmete valikul. 2024. aasta jaanuaris lisandus kolmas Telia nutiesindus Keilasse.

2023. aasta aprillis sõlmisid Telia Eesti ja taastuenergia lahenduste arendaja Sunly City mahuka koostöölepingu, mille kohaselt rajab Sunly City Telia mobiilsidemastide juurde päikesejaamad, mis hakkavad maste varustama taastuenergiaga. Kokku rajab Sunly City Telia kasutusse ca 100 päikesejaama koguvõimsusega 1,8 MW (megavatti). Jaamade aastane kogutoodang on ca 1,8 GWh (gigavatt-tundi) elektrienergiat, millest üle 70% läheb mobiilimastide omatarbeks ning ligi 30% müüakse elektrivõrku. Päikesejaamade ehitus algas 2023. aastal ning jätkub 2024. aastal.

2024. aastal jätkab Telia mahukate võrguinvesteeringute suunamist nii mobiilside kui interneti püsiühenduse võrkudesse. Telia üks peamisi fookusi on 5G võrgu edasine arendamine ning 2024. aasta lõpuks on Telia plaan katta 5G leviga ca 95% Eesti elanikkonnast. Lisaks sellele on valguskaablil põhineva püsivõrgu rajamine osa ettevõtte laiemast võrgu laiendamise ja moderniseerimise programmist, mille kaudu pakub ettevõtte ligipääsu teenustele, mis vastavad tänapäevastele vajadustele.

Makromajanduslik ülevaade

2023. aastal jätkus Eestis makromajanduslikult keeruline periood. Turgu mõjutas erinevate sisendkulude jätkuv kasv, mis kandus edasi paljude teiste toodete ja teenuste hindadesse ega jätnud puudutamata ka IKT sektorit. Eksportturgude nõrgenenud nõudlus mõjutas negatiivselt ka kohalikku majandust, hoogustades omakorda kiiret inflatsiooni ning süvendades tarbijates ebakindlust.

Äritegevuse hooajalisus

Telia äritegevus ei ole olulisel määral mõjutatud majanduse hooajalisusest ja tsüklilisusest.

Riskid

Riskijuhtimine on lahutamatu ja loomulik osa Telia strateegilisest-, finants- ja tegevuste juhtimisest.

Tõhusa ning tulemusliku riskijuhtimise eesmärgil on Telia loonud riskijuhtimise raamistiku, millele põhinevalt tuvastatakse, analüüsitakse, hinnatakse ning raporteeritakse riske vastavalt Telia peamistele riskikategooriatele ning langetatakse otsuseid vastavalt riskiisule ja riskitaluvusele.

Telia peamised riskikategooriad on: strateegiline risk, tegevusrisk, finantsrisk, õiguslik- ja regulatiivrisk,

privaatsusrisk ja reputatsioonirisk. Tuvastatud riske käsitletakse riski realiseerumise tõenäosusest ja mõju ulatusest lähtuvalt.

Telia juhtkonnal ning nõukogu liikmetel on ülevaade Telia olulisematest riskidest ning nende käsitlemise viisidest.

Telia käsitleb finantsriski eraldi kategooriana, mille alamkategooriateks on krediidirisk, likviidsusrisk ja tururisk. Peamine finantsriski alamkategooria, millega ettevõtte kokku puutub, on krediidirisk.

Krediidiriskina käsitletakse kliendi võimet tasuda võetud kohustusi tähtaegselt. Ettevõtteülese tõhusa krediidiriski juhtimise eesmärgil on vastuvõetud krediidipoliitika, milles määratletakse lühi- ja pikaajalise krediidiandmise reeglid kõikidele Telia poolt klientidele osutatavate teenustele. Krediidipoliitikas sätestatud reeglitest kinnipidamiseks on ettevõttes rakendatud kliendi krediidivõime hindamise reeglid, millele tuginedes määratakse kliendile osutatavate teenuste krediidilimiidid. Hoidmaks krediidiriski ettevõtte jaoks aktsepteeritaval tasemel vaadatakse klientidele kehtestatud krediidilimiite ja krediidilimiitide arvutuste reegleid regulaarselt üle. Vähemalt kord aastas esitatakse juhtkonnale ülevaade ettevõtte krediidiriskist ning sellega seotud planeeritud tegevustest. Hoolimata 2023 aasta kõrgest inflatsioonist ning elukalliduse kasvust Eestis, ei mõjutanud antud sündmused Telia klientide maksekäitumist märkimisväärselt.

Tulenevalt tugevast krediidiriski juhtimisest ja aktiivsest võlahaldusprotsessist ettevõtte likviidsusele oht puudub. Likviidsusriski juhtimiseks on ettevõttel võimalus kasutada emasettevõtte poolt väljastatud krediidilimiiti. Lisaks finantseeritakse lühiajalist hankijatele tasumisele kuuluvat rahavoogu läbi ostuarvete faktoormise, kus finantseeriva panga valiku teeb hankija.

Tururiskide all käsitletakse kõigepealt intressiriski ning valuutariski. Intressiriski juhtimisel arvestab Telia rahaturul toimuvate võimalike muutustega, millega kaasnevad muutused ettevõtte investeeringute väärtusele ning finantskohustustega seotud kohustuste muutustele. Juhtkonna hinnangul ei ole kõnealune risk märkimisväärne. Ettevõtte teostab välisvaluutas tehinguid väga piiratud koguses, millest tulenevalt valuutarisk on aktsepteeritaval tasemel ning ei oma mõju ettevõtte tegevustele.

Lisaks finantsriskidele, on äririskide juhtimine lahutamatu osa Telia riskijuhtimise strateegiast. Äririskidena käsitletakse konkurentide tegevustest tingitud riske, kliendikäitumisest tingitud riske ja geopoliitilisi riske.

Äririsikuga kaasnevad peamised ohud on vähenev turg ning kliendipoolne teenuste kasutusharjumuste muutus. Nimetatud ohu mõjude leevendamiseks toob Telia turule innovatiivseid uusi teenuseid, mis vastavad kaasaegse kliendikogemuse ootustele.

2023. aastal oli äririskide juhtimise peamine fookus muutunud väliskeskkonnast tingitud võimaliku kliendikäitumise muutumiste ennetamine.

Samuti pöörati jätkuvalt olulist tähelepanu geopoliitilistele riskidele, ennekõike Venemaa agressiivsest tegevusest tingitud ohtude mõjude vähendamisele.

Pingelises geopoliitilises olukorras jätkuvad küberrünnakute lained. Telia IT teenuste küberkaitse võimekuse parandamine on loomulik ja pidev protsess. Võimalike turvanõrkuste kiireks ja efektiivseks tuvastamiseks alustati koostööd HackerOne-iga, mis on andnud oodatud positiivseid tulemusi.

2023. aastal kasvas oluliselt manipuleeritud telefoninumbritelt tehtud kõnede maht. Antud kõned ei ohusta otseselt Teliat, küll aga võivad sellisel teel toime pandud pettused olla ohuks klientidele. Manipuleeritud telefoninumbritelt tehtud kõnede peatamiseks on Telia rakendanud vastumeetmeid ning see jätkub ka 2024. aastal.

Telia ühiskondlik panus

Telia üks olulisi ühiskondlikke ja sotsiaalseid eesmärke on muuta Eestis elamine ja töötamine paremaks läbi nutika ja kaasava digitaliseerimise.

Digitaliseerimine muudab oluliselt meie igapäevaelu ja on võtmefaktoriks ühiskonna positiivses arengus ning jätkusuutliku majanduse kasvus. Samas võib digitaliseerimine kaasa tuua ka riske ja muresid. Me mõistame oma vastutust ja peame oluliseks jätkusuutlikkust ja läbipaistvust.

Telia äritegevuse vundamendiks on panustamine olulistesse jätkusuutliku äri mõju-valdkondadesse, mille hulgas peame eriti oluliseks keskkonnahoidu, digitaalset kaasatust ning privaatsust ja küberturvalisust.

Digitaalse kaasatuse puhul peame oluliseks, et kõik inimesed oleksid senisest enam digitaliseeruvasse ühiskonda kaasatud ning käiksid tehnoloogia arenguga kaasas. Eriti keskendume selles töös lastele ja vanemaealistele.

Panustame digitaalse kaasatuse tagamisse, et võimalikult suurelt hulgal Eesti elanikel ja ettevõtetal oleks ligipääs kaasaegsetele kvaliteetsetele sideteenustele ja kasutada näiteks 5G ja optilise sidevõrgu ühenduste kaudu pakutavaid võimalusi ning teenuseid.

Lapsed ja noored

Lapsed ja noored on aktiivsed internetikasutajad. Töötame Telias selle nimel, et suudaksime ise ja kogenud partnereid kaasates nii laste, noorte kui ka lapsevanemate internetikasutust ohutumaks muuta. Usume, et internet rikastab laste elusid ning loob neile võimaluse arendada oma digitaalseid oskusi ja ka sotsialiseeruda, mängida ning õppida. Seejuures on oluline teada, et lapsed on eriti haavatavad internetis leiduvatele ohtudele nagu näiteks küberkiusamine ja vanusele ebasobiva sisu nägemine.

Alates 2017. aastast on Telia vedanud kampaaniat „Suurim julgus“, mis on suunatud küberkiusamise probleemi teadvustamisele ja ennetamisele. Kampaania raames oleme igal aastal viinud läbi mahukaid sotsiaalkampaaniad nii Telia enda kui massimeedia kanalites.

2023. aastal laiendasime digiplatvormide katvust, mis aitavad õpetada digioskusi koolitajatel ning vanemaealistel. Lisaks korraldasime digiturvalisuse koolitusi ettevõtetele. Kõige suurema kasutajate arvuga digioskuste õppimise platvormid olid 2023.aastal Spoofy ja erinevad Facebook *live* koolitused lapsevanematele, mis käsitlesid laste turvalisust internetis. Lisaks panustasid Telia töötajad ka vabatahtlike koolitajatena, näiteks suvel koolitasid Telia töötajad 625 last Valma lastelaagris turvalise interneti teemadel.

Telia lõi koostöös Andmekaitse inspeksiooni ja Inimõiguste Keskusega 2023. aastal noortele privaatsuse ja turvalisusega seotud õppekeskkonna Cybergram, mida oli aasta lõpuks kasutanud 8000 noort. Jätkuna 2022. aastal läbi viidud laste privaatsuse ja turvalisuse uuringu tulemusel panustasid Telia andmekaitse eksperdid Cybergrami sisu loomisse, et tõsta laste teadlikkust, millist informatsiooni on mõistlik internetis mitte avaldada ning millised ohud laste endi privaatsusele andmete avaldamisega kaasnevad.

2023. aasta novembris toimus Tartus rahvusvaheline kübervõistlus Telia Cyber Battle of Nordic-Baltics, kus selgusid parimad noored, kes suudavad alistada küberkurjategijate rünnakuid. Tegu 15-24-aastastele noortele mõeldud võistlusega, kus osalesid noored Eestist, Lätist, Leedust, Põhjamaadest, Belgiast, Itaaliast ja Ameerika Ühendriikidest. Telia toetab Cyber Battle of Nordic-Baltics juba mitmendat aastat, et juhtida tähelepanu küberturvalisuse kasvavale olulisusele ühiskonnas ning julgustada seeläbi just noori küberturbe ja tehnoloogia valdkonnas kaasa lööma.

Vanemaealised

Telia on juba aastaid silma paistnud vanemaealiste digipädevuste arendamisega – pea pooled 2021. aastal Telia kuvandiuuringus osalenutest nimetasid seda üheks oluliseks teemaks, millega Telia ühiskonnas tegeleb.

Puutume oma töös igapäevaselt kokku suure hulga klientidega, kelle oskused on nii nutiseadmete kui digiteenuste kasutamisel väga erinevad. Paraku hakkab nii kliendipöördumiste kui ka erinevate Telia digikanalite kasutamise pealt silma, et just eakamad inimesed vajavad tehnoloogia- ning digiteemadel rohkem õlatunnet ja abi.

Seda kinnitab ka Eesti inimarengu aruanne 2023 (inimareng.ee/et/eesti-inimarengu-aruanne-2023/), tuues välja, et Eestis on digioskustega tekkimas aina suurem lõhe just enam kui 50-aastaste inimeste ja nn nutipõlvkonna vahel.

Eelnevast tulenevalt keskendus Telia oma 2023. aasta jõulukampaanias digilõhe teadvustamisele ühiskonnas, kutsudes üles tehnoloogiateadlikumaid inimesi oma oskustega abistama neid inimesi, kes end digimaailmas tegutsedes nii kindlalt ei tunne.

Lisaks sellele lõi Telia digilõhe vähendamise eesmärgil digiabi veebilehe (www.telia.ee/abi/teema/1288/õpi-ja-õpeta), kust leiavad olulist ja kasulikku infot nii need, kes soovivad aidata oma lähedastel ja tuttavatel digimaailmaga suuremaks sõbraks saada, kui ka need, kes tahavad ise mõnda oma digioskust arendada. Juhend on üles ehitatud selliselt, et seda saab teemakaupa ja sammhaaval mugavalt ning praktiliselt rakendada. Lisaks leiab juhendist ka ikoonide ja rakenduste sõnastiku - need saab juhendatavale välja printida. 2023. aasta lõpuks oli keskkonda külastanud 13 000 kasutajat.

Mitmekesisus

Telia on ühinenud mitmekesisuse kokkuleppega ning ettevõtte on mitmekesisuse märgis „Austame Erinevusi“ alates 2020. aastast. 2022. aastal uuendas Telia märgise kehtivust ning plaanis on märgise kehtivust uuendada ka 2024. aastal.

Mitmekesisuse kuu raames toimusid koolitused töötajatele kaasatuse ja võrdsuse ning ligipääsetavuse teemadel. Telia toetas Baltic Pride-i konverentsiks antavate ruumide ja ülekandega. Esimest korda Eestis läksid Telia töötajad ühiselt Pride-i rongkäigule.

Telia mitmekesisuse ja kaasatuse eesmärgid toetavad võrdseid võimalusi ja soolist tasakaalu. Telias on naiste ja meeste osakaal võrdne ning meie eesmärgiks on hoida Telias soolist tasakaalu kõikidel tasemetel, alates juhtkonnast ja keskastmejuhtidest. Lisaks tegeleme aktiivselt palgalõhega seonduvate teemadega. Telias ei tolereerita diskrimineerimist mistahes tunnustel.

2023. aasta sügisel jätkasime Women in Tech | Telia programmiga, kus naistel avanes võimalus asuda ümberõppele ning saada seeläbi paremaid võimalusi IT-sektoris sisenemisel.

Koostöös Kaubandus-Tööstuskoja, Kanada ja Rootsi saatkondadega lööb Telia kaasa keskmise suurusega ja suurettevõtete naissoost keskastmejuhtidele loodud arenguplatvormis naisjuhtide kiirendi, kus Telia kanda on programmi kuld sponsori roll. 2023. aastal kuulutati välja programmi teine lend. Programmi kandideeris 2023. aastal 204 juhti avalikust, kolmandast ja erasektorist. Programmis alustas 25 naist (sh viis Teliast).

Ettevõtte keskkonnamõjud ja tegevused keskkonnahoiu suunal

Telia tegevus ei too kaasa olulisi keskkonnariske. Samas oleme ettevõtteks seadnud endale ambitsioonikad keskkonnaeesmärgid ning panustame võimalikult vastutustundlikule ja energiasäästlikule tegevusele.

Kõigis Telia Company grupi ettevõtetes on kokku lepitud kontserni Keskkonna eesmärgid aastani 2030. Telia keskkonnaeesmärkide peamiseks sisuks on muuta oma tegevus aastaks 2030 nii CO₂ emissiooni kui jäätmevabaks.

Alates 2016. aasta algusest kasutab Telia ainult rohelist elektrienergiat. Rohelise Energia kliendid hoiavad loodust, aitavad toetada taastuvenergia tootjaid ning säilitada puhta keskkonna tulevastele põlvedele. Rohelise Energia tootmiseks kasutatakse 100% taastuvaid energiaallikaid: vett, tuult, päikest, olmejäätmeid, biogaasi ja biomassi.

2021. aastal sõlmitud lepingu alusel kasutas Telia 2023. aastal 50% ulatuses Leedus Telšiai tuulepargis toodetavat taastuvenergiat. Piltlikult öeldes tarbivad Telia töötavad kontorid, serveripargid, võrgusõlmed ja mobiilimastid elektrienergiat, mis on toodetud Leedus kinni püütud tuule abil.

Lisaks elektrienergiale jälgime iga aasta taastuvatest allikatest toodetud soojusenergia osakaalu. Telia peakontori maaküte töötab 2022. aastast taastuvallikatest pärineval energial, mis moodustas 2023. aastal 77% peakontori soojatarbimisest ja 39% kogu Telia soojatarbimisest.

Telia jätkab oma infrastruktuuri juurde päikeseparkide ehitamist. 2023. aasta aprillis sõlmisid Telia ja taastuvenergia lahenduste arendaja Sunly City mahuka koostöölepingu, mille kohaselt rajab Sunly City Telia mobiilsidemastide juurde päikesesaamad, mis hakkavad maste varustama taastuvenergiaga. Kokku on lepingu raames kavas rajada Telia kasutusse ca 100 päikesesaama koguvõimsusega 1,8 MW (megavatti). Jaamade aastane kogutoodang on ca 1,8 GWh elektrienergiat, millest üle 70% läheb mobiilimastide omatarbeks ning ligi 30% müüakse elektrivõrku. Päikesesaamade ehitus algas 2023. aastal ning jätkub 2024. aastal.

2023. aasta jaanuari lõpus korraldas Telia juba viiendat aastat järjest suure üle-eestilise Digikoristuspäeva, mis purustas taas kõik senised rekordid. Digikoristus 2023 kujunes nii osalejate arvult kui tagastatud vanade seadmete mahult seni kõige mastaapsemaks digikoristuspäevaks Eestis.

Seekordsel digikoristusel registreeris end osalejaks suurusjärgus 400 ettevõtet, asutust ja organisatsiooni üle terve Eesti. Võib arvata, et tegelik osalejate arv oli veelgi suurem. Eraldi tasub välja tuua aktsioonis osalenud koolide ja lasteaedade aktiivse panuse, keda oli üle 180. Kokku osales digikoristusel julgelt üle 10 000 inimese, mis näitab, et teadlikkus digitaalse prügi olemasolust ja selle mõjust keskkonnale on viimastel aastatel oluliselt kasvanud.

2023. aastal oli digikoristuspäeva üks fookusi just vanade elektroonikaseadmete tagastamisel, et suunata kasutuna seisma jäänud seadmed kas uuele ringile või ümbertöötlemisele. Varasemate aastatega võrreldes reageeris seadmete tagastamisele ka kordades rohkem inimesi. Kokku olid Digikoristus 2023 aktsioonis osalejad andnud märku plaanist tagastada ligemale 12 000 vana seadet.

Digikoristuspäeva eesmärk on vähendada digiprügi hulka, kustutades oma seadmetest vanu ja kasutuid faile, vabastades sel moel nutiseadmete salvestusruumi, muutes seadmed kiiremaks ning vähendades ka privaatsusriske. Teisalt aitab kasutuna seiswa digisisu kustutamine vähendada otseselt CO₂-jalajälge, mis omakorda annab panuse keskkonnahoidu.

2023. aastal jätkas Telia uuskasutatud seadmete müügiga ning selles kaubasegmendis valiku rikastamisega. Kasutatud seadmete valiku laienemine annab klientidele võimaluse soetada väiksema keskkonnajalajäljega

kvaliteetseid ja garantiiga nutiseadmeid.

2023. aastal alustas Telia koostööd ettevõttega KIUD Packaging ja see koostöö jätkub ka 2024. aastal. KIUD ringluspakendid on valmistatud tootmisliinidel tekkinud tekstiilijäätmetest ja seeläbi on nende pakendite tootmise jalajälg võrreldes tavalise papist pakendiga koguni 50% võrra väiksem. KIUD tunnistati eelmisel aastal ka saate „Ajujaht“ võitjaks. Nii Telia e-poest ostetud uuskasutatud seadmed kui ka jõulukampaania raames Telia e-poest soetatud nutitelefonid jõudsid klientideni võrreldes tavapakendiga väiksema keskkonnajalajäljega KIUDI ringluspakendites.

2023. aasta lõpuks oli Telial kasutuses 30 elektriautot, mis on 20% kogu Telia autopargist. 2024. aasta algul on elektriautodeks vahetumas veel 16 sõiduautot, millega loodame oma läbisõidu kilometraaži 30% ulatuses elektrile viia. 2024. aasta lõpuks on kõik Telia M1 klassi autod elektrilised.

Telia oli edukas ka paberarvetest loobumisel. 2023. aasta e-arvete osakaaluks oli seatud 97%, mille ka saavutasime.

Selleks, et jätkusuutlikku tegevusse panustaks võimalikult suur osa Telia töötajaid ja igaüks saaks anda õnnestumisse oma panuse, soovitame siduda ka isiklikud tööalased eesmärgid jätkusuutlikkuse valdkonnaga. 2023. aastal tegid seda juba enam kui pooled (56%) Telia töötajad.

Telia vastutustundlik äritegevus

Telia juhindub oma äritegevuses vastutustundliku ja jätkusuutliku äri põhimõtetest, lähtudes ühtlasi emaettevõtte Telia Company vastavatest poliitikatest ja juhenditest.

Reeglitega, mis kehtivad muu hulgas näiteks vastutustundliku ärilise käitumise, altkäemaksu ja korruptsiooni vältimise, inimõiguste ja keskkonna valdkonnas, saab tutvuda Telia veebilehel (www.telia.ee/ettevotest/uldinfo/).

Vastutustundliku ja jätkusuutliku äri nõuete järgimist nõuab Telia ka oma tarnijatelt. Vastutustundliku Ettevõtluse Foorum (VEF) on väljastanud Teliale kõrgeima ehk kuldtaseme kvaliteedimärgise, mis on tunnustus ausa, teadliku ja keskkonda säästva tegevuse eest. Kvaliteedimärgis omistatakse neile Eesti Vastutustundliku Ettevõtluse Indeksis osalenud ettevõtetele, kes peavad oluliseks ettevõtte jätkusuutlikku arengut ja panustavad strateegiliselt sotsiaalse- ja looduskeskkonna arengusse.

2023. aastal täitsime Vastutustundliku ettevõtluse Foorumi korraldatavat Vastutustundliku ettevõtluse indeksi ning saavutasime kuldtaseme. Indeksi metoodika on üles ehitatud ESG põhimõttel. Kõikides ESG kategooriates (1. Kliima ja Keskkond (E), 2. Ühiskond ja sotsiaalne keskkond (S), 3. Juhtimine) saavutas Telia kõrge punktiskoori.

Telia on usaldusväärne partner nii era- kui äriklientidele, et koos arendada digitaalset elu Eestis ning teha seda turvaliselt ja looduskeskkonda hoidvalt.

Juhatuse esimees
Holger Haljand

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	22 815	18 547	2
Nõuded ja ettemaksed	83 034	80 468	3
Varud	9 250	18 044	4
Kokku käibevarad	115 099	117 059	
Põhivarad			
Investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse	2 936	2 936	6
Nõuded ja ettemaksed	11 787	11 877	3
Materiaalsed põhivarad	211 923	208 548	9
Immateriaalsed põhivarad	41 216	39 316	10
Kokku põhivarad	267 862	262 677	
Kokku varad	382 961	379 736	
Kohustised ja omakapital			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Laenukohustised	106 388	123 690	11,13,30
Võlad ja ettemaksed	77 000	71 716	14
Eraldised	6 278	6 094	16
Sihtfinantseerimine	1	0	
Kokku lühiajalised kohustised	189 667	201 500	
Pikaajalised kohustised			
Laenukohustised	38 148	34 215	11,13,30
Võlad ja ettemaksed	1 474	1 662	14
Eraldised	2 560	2 507	16
Sihtfinantseerimine	0	242	
Kokku pikaajalised kohustised	42 182	38 626	
Kokku kohustised	231 849	240 126	
Omakapital			
Aktiivkapital nimiväärtuses	500	500	18
Ülekurs	19 327	19 327	
Kohustuslik reservkapital	8 817	8 817	
Muud reservid	49 879	49 879	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	9 868	7 092	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	62 721	53 995	
Kokku omakapital	151 112	139 610	
Kokku kohustised ja omakapital	382 961	379 736	

Kasumiaruanne

(tuhandetes eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Müügitulu	384 006	364 554	19
Muud äritulud	1 750	8 477	20
Kapitaliseeritud väljaminekud oma tarbeks põhivarade valmistamisel	5 501	4 711	
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-99 334	-98 514	21
Mitmesugused tegevuskulud	-78 439	-83 195	22
Tööjõukulud	-76 096	-70 593	23
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-59 400	-60 220	9,10
Olulised käibevara allahindlused	-1 388	-1 576	24
Muud ärikulud	-224	-712	25
Ärikasum (kahjum)	76 376	62 932	
Kasum (kahjum) tütarettevõtjatelt	1 287	1 328	
Intressitulud	206	1	
Intressikulud	-5 592	-3 191	26
Muud finantstulud ja -kulud	-10	3	
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	72 267	61 073	
Tulumaks	-9 546	-7 078	27
Aruandeaasta kasum (kahjum)	62 721	53 995	

Rahavoogude aruanne

(tuhandetes eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Rahavood äritegevusest			
Ärikasum (kahjum)	76 376	62 932	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	59 400	60 220	9,10
Kasum (kahjum) põhivarade müügist	-70	-7 078	20
Muud korrigeerimised	-44	64	
Kokku korrigeerimised	59 286	53 206	
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-2 476	244	3
Varude muutus	8 794	-5 251	4
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	36 284	36 714	31
Makstud intressid	-3 985	-2 219	13,30
Makstud ettevõtte tulumaks	-9 546	-7 078	27
Kokku rahavood äritegevusest	164 733	138 548	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-39 907	-42 358	10,19,31
Laekunud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade müügist	76	7 531	9,10
Laekunud intressid	206	1	
Laekunud dividendid	1 287	1 328	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-38 338	-33 498	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	52 000	50 532	13,28
Saadud laenude tagasimaksed	-115 862	-102 511	13,28
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	-7 036	-6 699	11,30
Makstud dividendid	-51 219	-40 842	27,28
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-122 117	-99 520	
Kokku rahavood	4 278	5 530	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	18 547	13 014	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	4 278	5 530	
Valuutakursside muutuste mõju	-10	3	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	22 815	18 547	2

Omakapitali muutuste aruanne

(tuhandetes eurodes)

						Kokku
	Aktiikapital nimiväärtuses	Ülekurs	Kohustuslik reservkapital	Muud reservid	Jaotamata kasum (kahjum)	
31.12.2021	500	19 327	8 817	49 879	47 934	126 457
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	0	0	53 995	53 995
Väljakuulutatud dividendid	0	0	0	0	-40 842	-40 842
31.12.2022	500	19 327	8 817	49 879	61 087	139 610
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	0	0	62 721	62 721
Väljakuulutatud dividendid	0	0	0	0	-51 219	-51 219
31.12.2023	500	19 327	8 817	49 879	72 589	151 112

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Telia Eesti AS (edaspidi ka Ettevõtte) 2023. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Eesti finantsaruandluse standard on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev avalikkusele suunatud finantsaruandluse nõuete kogum, mille põhinõuded on kehtestatud Eesti raamatupidamise seadusega ja mida täpsustab raamatupidamise seaduse § 34 lõike 4 alusel kehtestatud valdkonna eest vastutav ministri määrus (toimkonna juhend).

Telia Eesti AS ei koosta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, kuna 100% tema aktsiatest kuulub lepinguriigis registreeritud emaettevõttele Telia Company AB, mis on registreeritud aadressil Solna 16994, Rootsi Kuningriik ja kes koostab ise konsolideeritud aastaaruande.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumusest, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevas arvestuspõhimõtetes.

Telia Eesti AS raamatupidamise aastaaruanne on koostatud perioodi 01.01.2023-31.12.2023 kohta. Raamatupidamise aastaaruande esitus- ja arvestusvaluutaks on euro. Välisvaluutaks loetakse kõik teised valuutad peale euro. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud tuhandetes eurodes.

Seisuga 31.12.2023 töötas Ettevõttes 1 520 töötajat, aruandeperioodi keskmine töötajate arv taandatuna täistööajale oli 1 458. 31.12.2022 oli Ettevõtte töötajate arv 1 585, aruandeperioodi keskmine töötajate arv taandatuna täistööajale oli 1 498. Kõik eelnimetatud isikud töötasid töölepingu alusel. Võlaõiguslike lepingute (s.h. töövõtu- ja käsunuduslepingud) alusel töötas seisuga 31.12.2023 38 inimest.

Finantsvarad

Ettevõtte on järgmised finantsvarad: raha ja raha ekvivalendid, nõuded ostjate vastu ja muud nõuded (sh liising- ja faktooringnõuded) ning lühi- ja pikaajalised finantsinvesteeringud.

Finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval, s.t päeval, mil Ettevõtte võtab endale kohustuse (näiteks sõlmib lepingu) teatud finantsvara ostuks või müügiks.

Raha ja raha ekvivalendid, nõuded ostjatele ja muud nõuded (viitlaekumised, antud laenud ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded), välja arvatud edasimüügi eesmärgil omandatud nõuded, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus tagasimaksed ning võimalikud allahindlused), mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekuv summas.

Pikaajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse need algselt arvele saadaoleva tasu õiglases väärtuses arvestades järgnevatel perioodidel nõudelt intressitulu kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Igal bilansipäeval hinnatakse, kas esineb vara väärtuse võimalikule langusele viitavaid asjaolusid. Kui selliseid asjaolusid esineb, siis korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad (näiteks nõuded ja lunastustähtajani hoitavad võlakirjad) hinnatakse alla finantsvarast eeldatavasti tulevikus laekuvate maksete nüüdisväärtuseni (diskonteerituna antud finantsvara esmasel kajastamisel fikseeritud sisemise intressimääraga). Väärtuse langusest tulenevaid allahindlusi kajastatakse kasumiaruandes kuluna. Juhul kui eelnevalt allahinnatud korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade väärtus järgnevatel perioodidel taas tõuseb, siis tühistatakse varasem allahindlus kuni summani, mis on madalam a) finantsvarast eeldatavasti tulevikus laekuvate maksete nüüdisväärtusest ja b) bilansilisest jääkväärtusest korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil juhul, kui allahindlust ei oleks eelnevalt toimunud. Allahindluste tühistamisi kajastatakse kasumiaruandes.

Finantsvara eemaldatakse bilansist, kui Ettevõtte kaotab õiguse antud finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolele üle antud finantsvarast tulenevad rahavood ja enamiku antud finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest.

Faktooringtehingud

Faktooringtehinguteks loetakse finantseerimistehinguid, mille korral Ettevõtte (faktor) finantseerib oma koostööpartneri müüjaid nende varaliste nõudeõiguste ostmise kaudu. Ettevõtte soetab müüjalt nõude tulevikus ostja poolt ostu-müügi lepingute alusel tasumisele kuuluvate summade osas.

Faktooringtehingud jagunevad regressiõigusega faktooringtehinguteks (Ettevõtte omab õigust müüa tähtaegselt tasumata nõue müüjale osaliselt või täielikult tagasi) ja regressiõiguseteta faktooringtehinguteks (Ettevõtte ei oma õigust tähtaegselt tasumata nõuet müüjale tagasi müüa). Faktori tuluks kujuneb lepingut sõlmides võetav ühekordne lepingutasu ja intressitulu sõltuvalt ostjale kohaldatud makseperioodi pikkusest. Laekumata faktooringnõudeid kajastatakse nõude soetusmaksumuses bilansikirjel Nõuded ja ettemaksed. Nõue ostja vastu tekib kauba või teenuse müügi kohta esitatud arve faktoormise ehk nõude soetamise hetkest. Intressiarvestust peetakse tekkepõhiselt.

Tarbijafaktooringu tehinguks loetakse faktooringtehingut, mida Ettevõtte pakub pikaajalise kasutuseaga tarbeesemete müüjatele nende eraisikutest ostjatele järelmaksuga müümise võimaldamiseks. Ettevõtte tuluks on lepingut sõlmides võetav ühekordne lepingutasu ja intressitulu kahanevalt nõudesummal.

Tarbijafaktooringut kajastatakse raamatupidamises analoogselt liisingilepingutega.

Raha

Bilansikirje Raha ja raha ekvivalendid sisaldab kassa, pangakontode, koheselt tagasimakstavate deposiitide ning lühiajaliste väga likviidsete pangadeposiitide (tähtajaga alla kolme kuu) jääke. Raha ekvivalentideks loetakse ka lühiajalisi (üldjuhul kuni 3 kuud) kõrge likviidsusega investeeringuid, mida on võimalik konverteerida teadaoleva summa raha vastu ning millel puudub oluline turuväärtuse muutuse risk (näiteks lühiajalised deposiidid ja osalused sellistes rahaturufondides, mis investeerivad instrumentidesse, mis individuaalselt vastavad raha ja raha ekvivalendi mõistele). Arvelduskrediiti kajastatakse bilansis lühiajaliste laenukohustiste koosseisus.

Rahavood

Rahavoogude aruandes kajastatakse raamatupidamiskohustuslase aruandeperioodi laekumisi ja väljamakseid, rühmitatuna vastavalt nende eesmärgile äri-, investeerimis- ja finantseerimistegevuse rahavooks.

Äritegevuse rahavoogusid kajastatakse kaudsel meetodil, mille puhul aruandeperioodi kasumit või kahumit korrigeeritakse mõjudega, mis tulenevad mitterahalistest tehingutest, äritegevusega seotud nõuete ja võlgnevuste muutustest ning muudest investeerimis- või finantseerimistegevuse rahavoogudest tingitud korrigeerimistest.

Investeerimis- ja finantseerimistegevuse rahavoogusid kajastatakse otsesel meetodil.

Tarnijafaktooringu makseid kajastatakse finantseerimistegevuse rahavoogudes saadud laenude tagasimaksete all. Saadud tarnijafaktooring on rahavoogude kontekstis mitterahaline tehing, millega korrigeeritakse vastavalt äritegevuse rahavoogusid.

Kursimuutuste mõju välisvaluutas hoitava rahale ja rahalähendite kajastatakse eraldi äri-, investeerimis- ja finantseerimistegevuse rahavoogudest.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutadeks loetakse kõik teised valuutad peale arvestusvaluuta euro. Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja kohustused (rahas tasutavad nõuded ja laenud) hinnatakse bilansipäeval ümber eurodesse bilansipäeval kehtivate Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel. Ümberhindamise tulemusena tekkinud kursikasumid ja –kahjumid esitatakse aruandeperioodi kasumiaruandes. Mitterahalised välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused, mida mõõdetakse õiglases väärtuses, hinnatakse ümber arvestusvaluutasse, võttes aluseks Euroopa Keskpanga valuutakursid, mis kehtivad õiglase väärtuse määramise päeval. Mitterahalisi välisvaluutas fikseeritud varasid ja kohustusi, mida ei kajastata õiglase väärtuse meetodil (nt ettemaksed, soetusmaksumuse meetodil kajastatavad varud, materiaalne ja immateriaalne põhivara), bilansipäeval ümber ei hinnata, vaid kajastatakse jätkuvalt tehingupäeval kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursi alusel.

Tütar- ja sidusettevõtjate aktsiad või osad

Tütarettevõtteks loetakse ettevõtet, mille üle Ettevõttel on kontroll. Tütarettevõtet loetakse emaettevõtte kontrolli all olevaks, kui ettevõtte omab kas otseselt või kaudselt üle 50% tütarettevõtte hääleõiguslikest aktsiatest või osadest või on muul moel võimeline kontrollima tütarettevõtte tegevus- ja finantspoliitikat.

Sidusettevõtte on ettevõtte, mille üle Ettevõttel on oluline mõju, kuid mida ta ei kontrolli. Üldjuhul eeldatakse olulise mõju olemasolu juhul, kui ettevõtte omab 20% kuni 50% hääleõiguslikest aktsiatest või osadest.

Telia Eesti AS aruandes kajastatakse investeeringuid tütar- ja sidusettevõtetesse soetusmaksumuses (miinus vajadusel tehtavad allahindlused). Soetusmaksumuse meetodi rakendamisel kajastatakse investeering algselt tema soetusmaksumuses (ühise kontrolli all olevate ettevõtete vahel toimunud tehingu puhul omandatud netovara bilansilises väärtuses) ning hiljem korrigeeritakse seda vajadusel investeeringu väärtuse langusest tulenevate allahindlustega.

Tütar- ja sidusettevõtete poolt makstavad dividendid kajastatakse sel hetkel finantstuluna, kui Ettevõttel tekib õigus neile dividendidele, v.a. see osa dividendidest, mis makstakse välja selle vaba omakapitali arvelt, mille tütar- või sidusettevõtte oli teeninud välja enne selle tütar- või sidusettevõtte soetamist Ettevõtte poolt. Selline osa dividendidest kajastatakse investeeringu vähendusena.

Nõuded ja ettemaksed

Nõuetena ostjate vastu kajastatakse Ettevõtte tavapärase äritegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid. Nõudeid ostjate vastu kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses (s.o nominaalväärtus miinus tagasimaksed ning vajadusel tehtavad allahindlused).

Sideteenuste osutamisel arveldustest rahvusvaheliste operaatoritega tekkivad tulud kajastatakse tekkepõhiselt. Arvete esitamiseni kajastatakse periodiseeritud nõuded osutatud teenuste eest muude viitlaekumiste real.

Nõuete allahindlust kajastatakse, kui esineb objektiivseid tõendeid selle kohta, et nõuete summad ei laeku vastavalt nõuete esialgsetele lepingutingimustele. Asjaoludeks, mis viitavad võimalikule nõuete väärtuse langusele, on võlgniku pankrot või olulised finantsraskused ning maksetähtaegadest mittekinnipidamine. Individuaalselt oluliste nõuete väärtuse langust (st. vajadust allahindluseks) hinnatakse iga ostja

kohta eraldi, lähtudes eeldatavasti tulevikus laekuvate summade nüüdisväärtusest. Selliste nõuete puhul, mis ei ole individuaalselt olulised ja mille suhtes ei ole otseselt teada, et nende väärtus oleks langenud, hinnatakse väärtuse langust kogumina, arvestades eelmiste aastate kogemust laekumata jäänud nõuete osas. Nõuete bilansilist väärtust vähendatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindlussumma võrra ning kahjum allahindlusest kajastatakse kasumiaruandes eraldi real Olulised käibevara allahindlused. Kui nõude sissenõudmisest loobutakse, siis kantakse nõue ja tema allahindlus bilansist välja. Varem bilansist maha kantud nõuete laekumisel vähendatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu jooksvas perioodis.

Varud

Varudena on bilansis kajastatud müügiks ostetud kaubad ning varade hoolduseks ja remondiks vajalikud materjalid (sidevõrgu ehituse materjalid, remonditarvikud, tööriistad jms), mis võetakse algselt arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostukulutustest, müüjapoolsetest allahindlustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse. Varud kajastatakse bilansis lähtuvalt sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimisväärtus. Neto realiseerimisväärtus leitakse, arvates tavapärases äritegevuses kasutatavast hinnangulisest müügihinnast maha hinnangulised kulutused, mis on vajalikud toote müügi valmidusse viimiseks ja müügi sooritamiseks. Varude kuluks kandmisel kasutatakse FIFO meetodit.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse Ettevõtte enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 650 eurot, välja arvatud sidevõrguga seotud varad, mis kajastatakse põhivarana olenemata nende soetusmaksumusest, ja bürooruumide sisustamiseks soetatud varad maksumusega alates 1 600 eurot. Materiaalse põhivarana on bilansis kajastatud maa, ehitised, masinad ja seadmed ning muud pika kasutuseaga varad. Varad, mille kasulik tööiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 650 eurot ja bürooruumide sisustuse puhul alla 1 600 eurot, kantakse kasutuselevõtmise hetkel 100% kuludesse ja peetakse arvestust bilansiväliselt. Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja –asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kapitalirendile võetud põhivara arvestus toimub sarnaselt ostetud põhivaraga. Omatarbeks ehitatud põhivara soetusmaksumuse hulka arvestatakse objektiga seotud tegelikke valmistamisväljaminekuid. Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et Ettevõtte saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu; ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Muid hooldus- ja remondikuludid kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Laenu intressikulu põhivara soetusmaksumuses ei kapitaliseerita. Põhivara valmistamisega seotud tööjõukulutused kapitaliseeritakse soetusmaksumuse hulgas.

Kui materiaalse põhivara eeldatav kaetav väärtus on püsivalt madalam jääkväärtusest, on vastav vara esitatud hinnatuna eeldatavas kaetavas väärtuses. Põhivara allahindlusi kajastatakse kasumiaruandes.

Amortisatsiooni arvestamise aluseks on põhivara kasulik eluiga, millest lähtuvalt on kujundatud amortisatsiooninormid.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Juhul kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena ning määratakse vastavalt nende kasulikule elueale eraldi amortisatsiooninormid.

Piiramata kasutuseaga objekte nagu maad ja kunstiteosed ei amortiseerita.

Vara hakatakse amortiseerima alates tema kasutusvalmis saamise hetkest (st alates hetkest, mil ta on juhtkonna poolt kavandatud seisundis ja asukohas) ning seda tehakse kuni amortiseeritava osa täieliku amortiseerumiseni või vara lõpliku eemaldamiseni kasutusest.

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara võõrandamise korral või olukorras, kus vara kasutamisest või müügist ei eeldata enam majanduslikku kasu. Kasum või kahjum, mis on tekkinud materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest, kajastatakse kasumiaruandes muude äritulude või muude ärikulude real.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalset vara (arenguväljaminekud, patendid, litsentsid, kaubamärgid, tarkvara) kajastatakse bilansis siis, kui vara on Ettevõtte poolt kontrollitav, tema kasutamisest saadakse tulevikus majanduslikku kasu ning vara soetusmaksumus on usaldusväärselt mõõdetav. Omandatud immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Immateriaalset põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Immateriaalset põhivara amortiseeritakse lineaarsel meetodil lähtudes vara eeldatavast kasulikust elueast. Amortisatsioonimäär määratakse igale immateriaalse põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust elueast. Määratud elueaga varade puhul hinnatakse vara väärtuse langust, kui on ilmnunud asjaolusid, mis viitavad võimalikule väärtuse langusele.

Kulutused litsentside, patentide, sertifikaatide ja muu immateriaalse põhivara soetamiseks kapitaliseeritakse, kui need on pikaajalised ning on võimalik hinnata neilt kulutustelt tulevikus saadavat tulu.

Ettevõtte oma telekanali programmi levitamise seotud filmide, seriaalide, spordiülekannete ja muude televisioonisaadete näitamisõigused kajastatakse eraldi bilansikirjel immateriaalse vara koosseisus hetkel, mil Ettevõtte tekkis vastava programmi edastamise õigus ning amortiseeritakse lineaarselt vastavalt litsentsi kasutusõiguse kehtivusajale.

Immateriaalse varana kajastatakse ostetud arvutitarkvara, mis ei ole seonduva riistvara lahutamatu osa. Arvutitarkvara arenduskulud

kajastatakse immateriaalse varana, kui need on otseselt seotud selliste tarkvaraobjektide arendamisega, mis on eristatavad, Ettevõtte poolt kontrollitavad ning mille kasutamisest saadakse tulevast majanduslikku kasu pikema aja kui ühe aasta jooksul. Kapitaliseeritavad arvutitarkvara arenduskulud hõlmavad arendamisega otseselt seotud kulutusi. Tarkvara valmistamisega seotud otsesed tööjõukulutused kapitaliseeritakse tarkvara soetusmaksumuses. Arvutitarkvara jooksva hooldusega seotud kulud kajastatakse kasumiaruandes kuludena.

Varade väärtuse langus

Piiramata kasutuseaga materiaalse põhivara (maa) ja amortiseeritavate varade puhul hinnatakse vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Selliste asjaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust ning võrreldakse seda bilansilise maksumusega.

Väärtuse langusest tekkinud kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline maksumus ületab selle kaetava väärtuse. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha lahutatud müügikulutused, või selle kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil hinnatakse kaetavat väärtust väikseima võimaliku varade grupi kohta, mille jaoks on võimalik rahavoogusid eristada (raha genereeriv üksus).

Allahindluse tühistamist kajastatakse aruandeaasta kasumiaruandes põhivara allahindluse kulu vähendamisenä.

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Hoone ja ehitised	8 - 50
Telekommunikatsiooni rajatised ja seadmed	3 - 30
IT riistvara	3 - 5
Muu materiaalne põhivara	5
Litsentsid	3 - 10
Tarkvara	3
Muu immateriaalne põhivara	3 - 10

Rendid

Ettevõtte kui rentnik

Ettevõtte hindab lepingu sõlmimisel, kas tegemist on rendilepinguga või see sisaldab renti. Ettevõtte kui rentnik kajastab vastavalt IFRS 16 reeglitele kasutamisoiguse esemeks olevat renditavat vara („right-of-use asset“) bilansis Materiaalse põhivara koosseisus ja rendikohustist rendimaksede nüüdisväärtuses bilansis Laenukohustiste koosseisus. Rendikohustised jaotuvad lühi- ja pikaajalisteks ning neilt arvestatakse intressi, mis kajastatakse kasumiaruande kirje Intressikulud koosseisus. Kulum renditavatelt varadelt kajastatakse kasumiaruande kirjel Põhivarade kulum ja väärtuse langus. Lühiajalisi (12 kuud või vähem) kasutusrendi lepinguid, mille alusvara väärtus uuena on alla 5 000 euro (näiteks väheväärtuslikud kontoriseadmed jms) kajastatakse rendikuludes. IFRS 16 reeglite alusel kajastatakse bilansis järgmisi rendilepinguid:

Renditav vara	Kasutusiga(aastat)
RoU - Bürooruumid	10
RoU – Esinduste ruumid	5
RoU - Maa kasutus	25
RoU - Autod	5
RoU - Tehnilised ruumid	6
RoU - Vaskaablid	5
RoU - Valguskaablid	25
RoU - Sidekanalisatsioon	25
RoU - Tehnilised seadmed	2

Rendimaksed jaotatakse finantskuluks (intressikulu) ja rendikohustise põhiosa tagasimaksedeks ehk kohustise jääkväärtuse vähendamiseks. Rendimaksed koosnevad rendiperioodil tehtavatest järgmistest maksetest: a) fikseeritud rendimaksed; b) muutuvad rendimaksed; c) rendilepingu lõpetamisel tasumisele kuuluvad trahvid kui rendiperioodi kindlaksmääramisel eeldatakse, et rentnik kasutab rendilepingu lõpetamise õigust; d) ostuoptsioonide kasutamisest tulenevad maksed; e) lõppväärtuse garanteerimisest tulenevad maksed.

Teatud sündmuste toimumisel on rentnik kohustatud rendikohustise ümber hindama (nt renditähataja muutumine, tulevaste rendimaksede muutumine maksete määramiseks kasutatud indeksi või määra muutumise tõttu). Rendikohustise ümberhindlust kajastatakse kasutamisoiguse esemeks oleva vara maksumuse ja lühi- ning pikaajalise kohustise korrigeerimisena. Vara kasutamisoigust amortiseeritakse lineaarselt vara eeldatava kasuliku tööea või rendiperioodi jooksul, vastavalt sellele kumb on lühem. Rendilepingute pikkuse määramisel hindas juhtkond lepingute pikendamise ja katkestamise optsioonide realiseerumise tõenäosust, võttes arvesse kõiki teadaolevaid asjaolusid. IFRS 16 rendikohustiste diskonteerimiseks kasutatakse Rentniku

alternatiivset laenuintressimäära – intressimäär, mida rentnik peaks maksma, kui ta finantseeriks sarnase vara kasutusõiguse ostu laenuga. Diskontomäärade mudel on välja töötatud Telia Company Treasury poolt ja see põhineb järgmistel parameetritel: a) Telia Company rahaliste vahendite intressimäärad valuutade ja tähtaegade lõikes; b) EUR intressimäärade korrigeerimine vastavalt geograafilistele riskidele Soomes ja Balti riikides (tähtaja järgi); c) krediidiriski korrigeerimised, mis põhinevad Telia Company sisemisel krediidiiretingul erinevate Telia Company üksuste lõikes (tähtaja järgi).

2023 a. hindas Ettevõtte otsiooni tingimustega rendilepingute rendiperioodide võimalikku pikendamist. Renditud tehniliste ruumide rendilepingute puhul on Ettevõtte piisavalt kindel, et kasutab rendilepingu pikendamise võimalust ning seoses sellega on seisuga 31.12.2023 ümber hinnatud eelnimetatud rendilepingute aluseks oleva vara kasutusõigusi ja vastavaid rendikohustusi. Ümberhindluse tulemusena suurenemisid varade kasutusõigused ja kohustused bilansis 1 590 tuhande euro võrra. Ümberhindluse kajastamisel on kasutatud ümberhindluse diskontomäära 7,68%. Rendiperioodid pikenesid keskmiselt 1,05 aastat. Ümberhindluse tulemusena suurenemisid 31.12.2022 varade kasutusõigused ja kohustused bilansis 482 tuhande euro võrra. Ümberhindluse kajastamisel kasutati ümberhindluse diskontomäära 7,87%. Rendiperioodid pikenesid keskmiselt 1,3 aastat.

Ettevõtte kui rendileandja

Kapitalirendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse bilansis nõuetena kapitalirenti tehtud netoinvesteeringu summas (võrdub saadaolevate rendimaksete nüüdisväärtusega, millele lisatakse renditava vara garanteerimata lõppväärtus rendiperioodi lõpuks). Rentnikult saadavad rendimaksud jagatakse kapitalirendinõude põhiosa tagasimakseteks ja intressituluks. Arvestatud intressitulust kajastatakse kasumiaruandes müügituludes.

Esindustes kaupade müügi korral kapitalirendi tingimustel kohaldatakse tootjatele ja vahendajatele mõeldud rendiarvestuse põhimõtteid, mille kohaselt tekib kapitalirendi lepinguga müües Ettevõttele kahte tüüpi müügitulu: kauba müügitulu, mis võtab arvesse kliendile tehtud hinnaalandeid ning mis kajastatakse rendilepingu jõustumisel ja Finantstulu finantseerimisteenuste osutamisest, mis kajastatakse rendiperioodi jooksul.

Ettevõtte kajastab oma kaupu kapitalirendi tehinguga müües rendilepingu jõustumisel müügituluna müüdud vara õiglases väärtuses või rendileandjale laekuvate rendimaksete miinimumsumma turuintressimääraga diskonteeritud nüüdisväärtuses, kui viimane on madalam. Rendilepingu jõustumisel kajastatav müüdud kaupade kulu on väljarenditud vara bilansiline maksumus, mida on vähendatud garanteerimata jääkväärtuse nüüdisväärtusega.

Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse bilansis põhivarana ja amortiseeritakse vara kasuliku eluea jooksul. Kasutusrendimaksud kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna.

Finantskohustised

Kõik finantskohustised (võlad tarnijatele, viitvõlad, võetud laenud ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustised) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Finantskohustisi kajastatakse edaspidi korrigeeritud soetusmaksumuses, arvestades järgnevatel perioodidel kohustistelt intressikulu kasutades efektiivse intressimäära meetodit.

Lühiajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustisi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas. Pikaajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadud tasu õiglases väärtuses (millest on maha arvatud tehingukulutused), arvestades järgnevatel perioodidel kohustistelt intressikulu kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Finantskohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on 12 kuu jooksul alates bilansikuupäevast või ettevõtte pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansikuupäeva.

Finantskohustis eemaldatakse bilansist siis, kui see on kas rahuldatud, lõpetatud või aegunud.

Finantskohustis on rahuldatud siis, kui see on kas tasutud või lepinguliselt üle antud teisele osapoolale. Finantskohustis on lõpetatud siis, kui teine osapool on sellest loobunud. Finantskohustis aegub seadusandluses sätestatud tähtaegadel.

Finantskohustise eemaldamisel bilansist kajastatakse kohustise bilansilise maksumuse ja tema eest makstud tasu vahet kasumiaruandes tulu või kuluna.

Tarnijafaktooringud

Kui Ettevõtte tarnija on sõlminud faktooringlepingu finantseerimisettevõttega (faktor) ja münud oma nõude Ettevõtte vastu faktorile, siis Ettevõtte kui faktooringu võlgnik kohustub tasuma tarnija arve finantseerimisettevõttele. Taolised tavapärased tarnijafaktooringu kohustused kajastatakse Ettevõtte bilansis lühiajaliste kohustistena grupis Võlad ja ettemaksud kirjel Võlad tarnijatele.

Kui Ettevõtte on sõlminud tarneahela faktooringu lepingu (reverse factoring), mille eesmärgiks on taotleda tarnijalt pikemaid maksetähtaegu (kuni 360 päeva) ja millega finantseerimisettevõtte (faktor) kohustub tasuma Ettevõtte võlgnevused tarneahela faktooringus osalevatele tarnijatele koheselt arve aktsepteerimisel ning arvestades asjaolu, et finantseerimisasutuse ees võetud kohustuse tähtaeg on oluliselt pikem kui kohustuse algne tähtaeg tarnija ees ja finantseerimisettevõtte saab selle pikendamise eest hüvitist, kajastab Ettevõtte tarneahela faktooringu lepingust tulenevaid võlgnevusi finantseerimisettevõttele laenukohustisena.

Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Eraldised kajastatakse bilansis juhul, kui Ettevõtte on tekkinud enne bilansipäeva toimunud sündmuste tagajärjel seaduslikul või lepingulisel alusel põhinev kohustis; on tõenäoline, et kohustise realiseerumine on tõenäoline ning selle suurus on võimalik usaldusväärselt hinnata. Eraldis kajastatakse eeldatavate kulutuste nüüdisväärtuses diskonteerides riskivaba intressimääraga.

Eraldised on kajastatud juhtkonna parima hinnangu alusel ja nende tehingute tegelikud kulud võivad erineda käesoleva hetke hinnangutest. Muud võimalikud või eksisteerivad kohustised, garantiid ja lubadused, mille realiseerumine on vähetõenäoline või millega kaasnevate kulutuste suurus ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, kuid mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustisteks on avalikustatud aastaaruande lisades tingimuslike kohustistena.

Pensionieraldis

Pensionieraldiste arvutamise aluseks on võetud vastavad töövõtjatega sõlmitud lepingud, millest tulenevad pensionikohustused on kindla ajaperioodiga. Ettevõtte ei ole muid pensionikohustusi, kui üksnes need, mis on tekkinud kindlate minevikus sõlmitud lepingute alusel. Neid kajastatakse bilansis kohustuse tekkimisel nüüdisväärtuses, korrigeerides elukalliduse indeksiga. Aasta lõpus kontrollitakse oodatava eluea statistilist muutust ja vajadusel korrigeeritakse eraldise summat oodatava eluea muutuse indeksiga. Kulu kajastatakse kasumiaruandes real "Mitmesugused tegevuskulud".

Võrgu taristute likvideerimiseraldis

Võrgu taristute aluste maade kasutamiseks on Ettevõtte sõlminud kahte liiki lepinguid: "Hoonestusõiguse seadmise lepingud" ja "Kinnistu isikliku kasutusõigusega koormamise lepingud". Enamus lepinguid on sõlmitud tähtajaga 25 ja 50 aastat. Sõlmitud lepingute lõppemisel on Ettevõtte kohustatud hüvitama kõik kulud, mis on seotud lepinguobjektide tavapärasesse majanduslikku heakorda viimisega, eelkõige lepinguobjektid vabastama kasutuskõlbmatust ehitistest ja rajatistest ning viima kinnistud lepingute sõlmimisele eelnenud seisundisse.

Ettevõttes on alates 2006. aastast arvatud võrgu taristute likvideerimiseraldis, mille aluseks on iga-aastased pakkumised vastavat teenust pakkuvatelt ettevõtetelt. Pakkumiste muutumisel korrigeeritakse vastavalt ka eraldise suurus. Eraldis kajastatakse eeldatavate kulutuste nüüdisväärtuses diskonteerides riskivaba intressimääraga.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimine on abi, mida Ettevõtte on saanud tegevuste või vara soetamise finantseerimiseks.

Sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimine muutub sissenõutavaks ja sihtfinantseerimisega seotud võimalikud tingimused on täidetud.

Tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse kasumiaruandes kirjel „Muud äritulud“.

Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustusena. Vastavat kohustust kajastatakse bilansis lühi- või pikaajalisena olenevalt sellest, millal toimub sihtfinantseerimisega kaasnevate tingimuste täitmine.

Sihtfinantseerimise abil soetatud vara võetakse bilansis arvele tema soetusmaksumuses. Soetatud vara amortiseeritakse kulusse tema kasuliku eluea jooksul.

Tulud

Kaubamüük

Kaubamüük sisaldab peamiselt Ettevõtte müügiesindustes ja läbi Ettevõtte e-keskkonna (Telia e-poe) tehtud kaubamüügi tehinguid.

Tulu kaupade müügist kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglases väärtuses, võttes arvesse kõiki tehtud allahindlusi ja soodustusi.

Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on üle läinud müüjalt ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline. Kapitalirendi tingimustel sõlmitud kaubamüügi tehingute osas vt täiendavalt rentide arvestuspõhimõtteid. Kliendil on õigus tagastada e-poest soetatud kaupu 14 päeva jooksul.

Teenused

Teenuste tulud moodustuvad: telekommunikatsiooniteenustest (sh. sidumisteenused), arvutisüsteemi ja andmebaaside hooldusest, teleringhäälingust, andmetöötluse ja veebiportaali tegevusest, finantseerimisteenustest (liising- ja järelmaksulepingud, nõuete faktooring) ja Ettevõtte klientidele telekommunikatsiooniteenuste tarbeks osutatavate kliendiseadmete (ruuterid, digiboksid) üürist saadav tulu kajastub infrastruktuuri jooksva perioodi teenustuludes. Tulu teenustelt kajastatakse teenuse osutamise perioodis alates teenuste osutamiseks vajalikud kliendiseadmed on üle antud.

Telekommunikatsiooniteenused

Telekommunikatsiooni teenuste tulud moodustuvad sideteenuste tasudest, mille hulka kuuluvad sidumistasud, välisühenduste tasud, püstitasud, ühendus- ja installeerimistasud ning teenustasud.

Sidumistasudelt teenitavad tulud kajastatakse tekkepõhiselt iga arvestusperioodi lõpus võttes aluseks erinevatelt partneritelt tegelikult sissetulnud mahud (näiteks kõneminutid).

Arvutisüsteemi ja andmebaaside hooldus

Äriklientidele pakub Ettevõtte erinevaid arvutisüsteemide ja andmebaaside hoolduse ning konsultatsiooni teenuseid, millest tulud tekivad seadmemajutusest, IT juhtimise ja IT süsteemide haldusest, SLA ning erinevatest riist- ja tarkvara tugiteenustest. Arveldatakse kokkulepitud hindades igakuiselt.

Veebiportaalide tegevus

Läbi Ettevõttele kuuluvate veebiportaali Online.ee teenuste osutamine. Tulu tekib nimetatud portaalides reklaamimüügist üldise hinnakirja alusel või suuremate koostööpartneritega kokkuleppelistes fikseeritud hindades. Arveldamine toimub igakuiselt.

Teleringhääling

Teleringhäälingu tuludes kajastatakse lõppkliendile sisuteenuste (TV programmid, filmid, videolaenus) osutamisest saadud tulud.

Paketimüük

Klientidele pakutakse erinevaid tooteid ja teenuseid ka pakulina. Sellistes pakkumistes võib sisalduda mitme toote üleandmine või mitme teenuse osutamine. Mõnel juhul sisaldab pakkumine ka toote installeerimist, käivitamist või aktiveerimist, mille eest tasutakse fikseeritud tasu või fikseeritud tasu, mis on kombineeritud perioodiliste maksetega.

Telekommunikatsiooniseadmeid vaadeldakse eraldi osutatavast teenusest juhul, kui nende kliendile üleantavate seadmete jaoks eksisteerib eraldi turg, see tähendab, et nendega oleks võimalik ka teenusest eraldatuna kaubelda. Taoliste kaupadega seotud kulud kajastatakse samaaegselt müügituludega.

Kombineeritud lepingud jaotatakse osadeks, kui seadmed ja teenused on eraldi identifitseeritavad. Müügitulu jaotatakse seadmete ja teenuste vahel proportsionaalselt vastavalt üksikute elementide õiglasele väärtusele. Seadmete puhul, mis on kasutatavad vaid koos kindlate grupi poolt pakutavate toodete või teenustega, ei toimu nendega seotud tulude eraldamist ning kogu teenitav tulu periodiseeritakse üle teeninduslepingu kehtivuse perioodi. Ebamõistlike kulude ja mahukate tagastustegevuste vältimiseks võib Ettevõtte ka seadmete tagasinõudmisest loobuda. Taoliste lepingutega seotud tulud kajastatakse teeninduslepingu kehtimise jooksul. Reeglina on Ettevõtte kohustus seadmete tagasivõtuks, vajadusel kohustus hilisemaks utiliseerimiseks.

Finantseerimisteenused

Finantseerimisteenustena kajastab Ettevõtte intressitulu järelmaksu-, faktooring- ja liisinglepingutelt. Intressitulu jagatakse lepinguperioodile arvestusega, et finantseerija tuluse määr on igal ajahetkel netoinvesteeringu jäägi suhtes sama.

Intressitulud kapitalirendi ja järelmaksu nõuetelt arvestatakse tekkepõhiselt ja kajastatakse müügitulude koosseisus.

Dividenditulu

Dividenditulu kajastatakse dividendide väljakuulutamisel.

Grupi ettevõtetele osutatavad teenused

Grupi ettevõtetele osutatavate telekommunikatsiooni teenustele lisaks toimub grupiüleste tegevustega seotud teenuste osutamine nagu personalikulud, ühise teenuste ja toodete pakkumise ja tehnoloogilise võimekuse loomise ning juhtimisega seotud teenused jt. Arveldamine toimub tekkepõhiselt vastavalt tegelikele kuludele pluss marginaal.

Maksustamine

Ettevõtte tulumaks

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksa Eestis registreeritud äriühing tulumaksu mitte teenitud vaid jaotatud kasumilt. Tulumaksuseaduse alusel maksustatakse äriühingu poolt väljamakstud dividendid ja muud kasumi arvelt tehtud väljamaksed olenemata saajast. Tulumaks rakendub erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ja siirdehinna korrigeerimistelt. Aastatel 2023 ja 2022 oli tulumaksu määr 20/80 väljamakse summalt. Ettevõtte ei ole oma tegutsemisperioodi jooksul teostanud fondiemissioone, mis avaldaksid mõju potentsiaalse tulumaksu arvutamisele juhul, kui Ettevõtte otsustaks vähendada aktsiakapitali. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kohustusena ja kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil, kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Tulumaksu tasumise kohustus tekib dividendide väljamaksmisele järgneva kuu 10. kuupäeval.

Alates 1. jaanuarist 2019 kohaldub tulumaksuseaduse alusel regulaarselt makstavatele dividendidele madalam maksumäär 14% ehk 14/86 dividendide netosummast. Seega saab residendist äriühing dividendide tulumaksuga maksustamisel kohaldada madalamat maksumäära 14/86 ja tavamäära 20/80. 2023. aastal residendist äriühing saab madalamat maksumäära 14/86 rakendada ühele kolmandikule 2020-2022 aastatel jaotatud kasumist, millelt residendist äriühing on maksnud tulumaksu.

Maksustamissüsteemi omapärast lähtuvalt ei teki Eestis registreeritud ettevõtetel erinevusi vara maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel ning sellest tulenevalt ka edasilükkunud tulumaksunõudeid ega –kohustusi. Bilansis ei kajastata tingimuslikku tulumaksukohustust, mis tekiks jaotamata kasumist dividendide väljamaksmisel. Maksimaalne tulumaksukohustus, mis kaasneks jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisel, on esitatud aastaaruande lisades.

Käibemaks

Telia Eesti AS on käibemaksu kohustuslane. Johtuvalt osutatavate liising- ja järelmaksutehingute maksuvabadest intressidest oli Telia Eesti AS maksustatava käibe suhe kogukäibesse 2023. aastal jätkuvalt 99% (2022.a. 99%). Käibemaksu proportsioonist tulenev kulu kajastub ärikuludes. Seisuga 31.12.2023 on Ettevõtte teada käibemaksu määra muutuse jõustumine Eestis, mil uueks kehtivaks käibemaksu määraks alates 01.01.2024 saab 22%.

Maksuametil on õigus kontrollida ettevõtte maksuarvestust 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ning trahv. Juhatuse hinnangul ei esine aastaaruande tegemise hetkel asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata täiendava maksusumma.

Seotud osapooled

Käesoleva raamatupidamise aastaaruande koostamisel on osapooled loetud seotuks, kui ühel poolel on teise üle kontroll või oluline mõju teise osapoole äriliste, finants- või juhtimisotsustele.

Seotud osapoolte defineerimisel ei ole lähtutud ainult tehingute ja omavahelise suhte juriidilisest vormist vaid ka nende tegelikust sisust.

Aruandekuupäeva järgsed sündmused

Pärast aruandekuupäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist toimunud sündmuste kajastamine aastaaruandes sõltub sellest, kas tegemist on korrigeeriva või mittekorrigeeriva sündmusega. Korrigeeriv aruandekuupäevajärgne sündmus on sündmus, mis kinnitab aruandekuupäeval eksisteerinud asjaolusid ning selle mõju on kajastatud lõppenud aasta bilansis ja kasumiaruandes.

Mittekorrigeeriv aruandekuupäevajärgne sündmus on niisugune sündmus, mis ei anna tunnistust aruandepäeval eksisteerinud asjaoludest ning selle mõju lõppenud aasta bilansis ja kasumiaruandes ei kajastata, vaid avaldatakse lisades.

Lisa 2 Raha

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Arvelduskontod	22 742	18 452
Sularaha kassas	46	48
Raha teel	27	47
Kokku raha	22 815	18 547

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2023	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Nõuded ostjate vastu	40 249	40 249	0	
Ostjatelt laekumata arved	45 284	45 284	0	
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-5 035	-5 035	0	24
Nõuded seotud osapoolte vastu	20 090	19 558	532	28
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	15	15	0	5
Muud nõuded	1 049	1 049	0	
Viitlaekumised	1 049	1 049	0	
Ettemaksed	3 515	3 515	0	
Tulevaste perioodide kulud	3 515	3 515	0	
Järelmaksu nõuded	19 122	11 865	7 257	
Kapitalirendi nõuded	4 736	1 962	2 774	11
Komplektimüügi nõuded ja muud nõuded	6 045	4 821	1 224	
Kokku nõuded ja ettemaksed	94 821	83 034	11 787	

	31.12.2022	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Nõuded ostjate vastu	37 774	37 774	0	
Ostjatelt laekumata arved	42 382	42 382	0	
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-4 608	-4 608	0	24
Nõuded seotud osapoolte vastu	20 163	20 080	83	28
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	15	15	0	5
Muud nõuded	1 806	1 806	0	
Viitlaekumised	1 806	1 806	0	
Ettemaksed	3 417	3 417	0	
Tulevaste perioodide kulud	3 417	3 417	0	
Järelmaksu nõuded	20 251	11 067	9 184	
Kapitalirendi nõuded	2 410	1 128	1 282	11
omplektimüügi nõuded ja muud nõuded	6 509	5 181	1 328	
Kokku nõuded ja ettemaksed	92 345	80 468	11 877	

Ettevõtte korrigeeris 2023.a. majandusaasta aruandes 2022. aasta nõudeid klientide vastu summas 3 747 tuhat eurot varasematel aastatel maha kantud nõuete võrra, mille osas Ettevõtte pole loobunud nende sissenõudmisest ja mille osas Võlaõigusseadusest tulenev nõudeõigus pole aegunud. Samas summas suurenes ka ebatõenäoliselt laekuvate nõuete saldo. Muudatusel puudub mõju 2022.a. ja 2023.a. kasumiaruandele ja bilansile.

Lisa 4 Varud

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Tooraine ja materjal	3 039	4 610
Müügiks ostetud kaubad	7 452	14 733
Ettemaksed varude eest	15	45
Varude allahindluse reserv	-1 256	-1 344
Kokku varud	9 250	18 044

Tooraine ja materjalivarudena kajastuvad tootmisvarud sidevõrkude ehituseks ja hoolduseks.

Müügi eesmärgil soetatud varud koosnevad peamiselt elektroonikakaupadest, mobiiltelefonidest, kontoriseadmetest ja müügi eesmärgilistest kliendiseadmetest Telia esindustes ja e-poes.

Seoses varude realiseerimismaksumuse langemisega alla soetusmaksumuse on varusid 2023.aastal alla hinnatud summas 685 tuhat eurot (2022: 603 tuhat eurot). Varude allahindluse kulu on kajastatud kasumiaruande kirjel Olulised käibevara allahindlused (Lisa 24).

Varasematel perioodidel tehtud allahindlusi 2023. ja 2022. aastatel tühistatud ei ole.

Ettevõtete tegevust on mitmel järjestikusel aastal mõjutanud globaalne tarneahela kriis, mistõttu riskide maandamiseks soetati tavapärasest suuremaid kaubavarusid tagamaks äritegevuse jätkusuutlikkust. 2023. aastal võimaldas olukorra stabiliseerumine tegeleda laovarude optimeerimisega. Varude vähendamiseks vaadati üle ja korrigeeriti äritegevuseks vajalike puhvervarude mahte ja üleliigsed kaubavarud müüdi.

Lisa 5 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2023		31.12.2022	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Käibemaks	0	3 449	0	2 940
Üksikisiku tulumaks	0	941	0	803
Erisoodustuse tulumaks	0	31	0	20
Sotsiaalmaks	0	1 553	0	1 411
Kohustuslik kogumispension	0	66	0	61
Töötuskindlustusmaksed	0	104	0	97
Ettemaksukonto jääk	15		15	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	15	6 144	15	5 332

Maksude ettemaksete summa kokku on avaldatud Lisas 3, maksuvõlgade summa kokku on avaldatud Lisas 14.

Lisa 6 Investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022	Lisa nr
Tütarettevõtjate aktsiad ja osad	2 425	2 425	7
Sidusettevõtjate aktsiad ja osad	511	511	8
Kokku investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse	2 936	2 936	

Lisa 7 Tütarettevõtjate aktsiad ja osad

(tuhandetes eurodes)

Tütarettevõtjate aktsiad ja osad, üldine informatsioon					
Tütarettevõtja registrikood	Tütarettevõtja nimetus	Asukohamaa	Põhitegevusala	Osaluse määr (%)	
				31.12.2022	31.12.2023
11306239	Green IT OÜ	Eesti	Kontorimasinate ja seadmete rentimine ja kasutusrent, k.a.arvutid, arvutite, arvuti väliseadmete ja tarkvara hulgimüük	100	100

Tütarettevõtjate aktsiad ja osad, detailne informatsioon:		
Tütarettevõtja nimetus	31.12.2022	31.12.2023
Green IT OÜ	2 425	2 425
Kokku tütar- ja sidusettevõtjate aktsiad ja osad, eelmise perioodi lõpus	2 425	2 425

Lisa 8 Sidusettevõtjate aktsiad ja osad

(tuhandetes eurodes)

Sidusettevõtjate aktsiad ja osad, üldine informatsioon: 2023					
Sidusettevõtja registrikood	Sidusettevõtja nimetus	Asukohamaa	Põhitegevusala	Osaluse määr (%)	
				31.12.2022	31.12.2023
10747013	SK ID Solutions AS	Eesti	Sertifitseerimisteenuste, ajatempliteenuste ning nendega seotud teenuste osutamine	50	50

Sidusettevõtjate aktsiad ja osad, detailne informatsioon		
Sidusettevõtja nimetus	31.12.2022	31.12.2023
SK ID Solutions AS	511	511
Kokku sidusettevõtjate aktsiad ja osad, eelmise perioodi lõpus	511	511

Lisa 9 Materiaalsed põhivarad

(tuhandetes eurodes)

											Kokku
	Maa	Ehitised				Masinad ja seadmed	Muud materiaalsed põhivarad			Lõpetamata projektid ja ettemaksed	
			Transpordivahendid	Arvutid ja arvutisüsteemid	Muud masinad ja seadmed			Lõpetamata projektid	Ettemaksed		
31.12.2022											
Soetusmaksumus	5 722	70 160	1 396	24 916	429 686	455 998	9 249	4 047	161	4 208	545 337
Akumuleeritud kulum	-832	-38 577	-748	-17 384	-273 146	-291 278	-6 102	0	0	0	-336 789
Jääkmaksumus	4 890	31 583	648	7 532	156 540	164 720	3 147	4 047	161	4 208	208 548
Ostud ja parendused	0	0	0	0	0	0	0	35 471	0	35 471	35 471
Uute ehitiste ost, uusehitus, parendused		0						35 471	0	35 471	35 471
Amortisatsioonikulu	-277	-5 752	-298	-3 723	-32 029	-36 050	-1 169	0	0	0	-43 248
Müügid (jääkmaksumuses)	0	0	0	-4	0	-4	-2	0	0	0	-6
Ümberliigitamised	0	200	0	2 283	31 786	34 069	78	-34 060	-161	-34 221	126
Ümberliigitamised ettemaksetest	0	0	0	0	0	0	0	161	-161	0	0
Ümberliigitamised lõpetamata projektidest	0	200	0	2 283	31 660	33 943	78	-34 221	0	-34 221	0
Muud ümberliigitamised	0	0	0	0	126	126	0	0	0	0	126
Muud muutused	314	3 024	287	0	7 407	7 694	0	0	0	0	11 032
31.12.2023											
Soetusmaksumus	5 988	72 357	1 605	23 471	440 927	466 003	9 021	5 458	0	5 458	558 827
Akumuleeritud kulum	-1 061	-43 302	-968	-17 383	-277 223	-295 574	-6 967	0	0	0	-346 904
Jääkmaksumus	4 927	29 055	637	6 088	163 704	170 429	2 054	5 458	0	5 458	211 923

Müüdnud materiaalsed põhivarad müügihinna

	2023
Masinad ja seadmed	71
Arvutid ja arvutisüsteemid	40
Muud masinad ja seadmed	31
Muud materiaalsed põhivarad	5
Kokku	76

2022. aastal müüdnud materiaalsete põhivarade müügihind kokku oli 7 531 tuhat eurot, sh Ettevõttele mittevajalike ehitiste müügihind 7 435 tuhat eurot., maa - 63 tuhat eurot, muud masinad ja seadmed -32 tuhat eurot ja muud põhivarad - 1 tuhat eurot.

Real Muud muutused kajastub alates 01.01.2019 finantsarvestuse standardi Rendilepingud jõustumise järgselt Kasutusõiguse varade (IFRS 16) lisandumine vara klasside kaupa (Lisa 30).

Bilansipäeva kuupäevaga tehti 2023. aastal mitterahalisi tehinguid põhivara soetamiseks 13 711 tuhat euro eest (2022: 18 126 tuhat eurot), mida finantseeriti ostuarvete faktoormisega. Mitterahaliste tehingute summas on korrigeeritud Rahavoogude aruandes investeerimistegevuse rahavoogusid real Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel. Lisainformatsioon esitatud Lisas 31.

Lisa 10 Immateriaalsed põhivarad

(tuhandetes eurodes)

					Kokku
	Arvutitarkvara	Kontsessioonid, patendid, litsentsid, kaubamärgid	Muud immateriaalsed põhivarad	Lõpetamata projektid ja ettemaksed	
31.12.2022					
Soetusmaksumus	43 185	21 883	2 323	29	67 420
Akumuleeritud kulum	-19 571	-6 909	-1 624	0	-28 104
Jääkmaksumus	23 614	14 974	699	29	39 316
Ostud ja parendused	15 259	2 894	4	21	18 178
Amortisatsioonikulu	-12 696	-3 334	-122	0	-16 152
Ümberliigitamised	-126	33	0	-33	-126
31.12.2023					
Soetusmaksumus	44 801	24 696	1 897	17	71 411
Akumuleeritud kulum	-18 750	-10 129	-1 316	0	-30 195
Jääkmaksumus	26 051	14 567	581	17	41 216

Veeru Kontsessioonid, patendid, litsentsid, kaubamärgid summa hulgas on kajastatud Ettevõtte telekanali Inspira tarbeks 2023. aastal soetatud litsentsitasud summas 1 310 tuhat eurot ja amortisatsioon litsentsidelt 1 202 tuhat eurot (2022: vastavalt 1 378 tuhat eurot ja 721 tuhat eurot).

Lisa 11 Kapitalirent

(tuhandetes eurodes)

Aruandekohustuslane kui rendileandja

	31.12.2023	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta				
Seadmete kapitalirent	4 735	1 961	2 774	0	4,50-19,9%	EUR	2028	
Kinnistute kapitalirent	1	1	0	0	6%	EUR	2024	
Kapitalirendinõuded kokku	4 736	1 962	2 774	0				3
	31.12.2022	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta				
Seadmete kapitalirent	2 397	1 116	1 281	0	4,5-19,9%	EUR	2027	
Kinnistute kapitalirent	14	13	1	0	6%	EUR	2024	
Kapitalirendinõuded kokku	2 411	1 129	1 282	0				3

Ettevõtte müüb kapitalirendi tingimustel erinevaid seadmeid: kontoritehnikat, mobiiltelefone, mitmesuguseid elektroonikaseadmeid, vahendusjaamu jms. Rendilepingute kestvus on 3-5 aastat. Lisaks on kapitalirendi tingimustel müüdud mõned Ettevõttele mittevajalikud kinnistud. Kapitalirendi nõuete tagatiseks on lepingutes fikseeritud seadmed ja kinnistud.

Kapitalirendi nõuetes sisalduvad tütarettevõtte Green IT OÜ poolt sõlmitud ja Telia Eestile loovutatud rendilepingute nõuded summas 2 899 tuhat eurot (2022: 800 tuhat eurot).

Aruandekohustuslane kui rentnik

	31.12.2023	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta				
IFRS16 rendilepingute kohustised	44 784	6 636	19 720	18 428	1,15-8,20%	EUR	2024-2103	
Kapitalirendikohustised kokku	44 784	6 636	19 720	18 428				13

	31.12.2022	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta				
IFRS 16 rendilepingute kohustised	40 173	5 958	19 381	14 834	1,75-7,97%	EUR	2023-2103	
Kapitalirendikohustised kokku	40 173	5 958	19 381	14 834				13

Renditud varade bilansiline jääkmaksumus		
	31.12.2023	31.12.2022
Maa	3 350	3 313
Ehitised	18 393	19 827
Masinad ja seadmed	20 302	14 992
Kokku	42 045	38 132

Kapitalirendikohustistena kajastuvad Kasutusõiguse varade (IFRS 16) diskonteeritud maksed.

Vara kasutusõiguse lepingutest osa on tähtajatud, mille puhul hinnangulise lepingu pikkuse fikseerimisel on võetud aluseks lepingu varade eeldatav kasutusiga. Rendilepingud võivad muuhulgas sisaldada tingimuslikki rendimakseid, lepingute pikendamise ja vara väljaostmise võimalusi. Ettevõtte on sõlminud rendilepinguid büroo ruumidele, esindustele, maale, sõidukitele, tehnilistele ruumidele, vask- ja valguskaablitele, sidekanalisatsioonidele ning tehnilistele seadmetele.

Individuaalselt olulised rendikohustised on seotud bürooruumide ja valguskaablite rendiga. Tallinnas, Mustamäe tee 3 renditavate bürooruumide rendikohustise jääk seisuga 31.12.2023 on 4 380 tuhat eurot (2022: 5 464 tuhat eurot), lõpptähtajaga 2027. aastal ning leping sisaldab pikendamise opsiiooni. Valguskaablite rendikohustise jääk Eesti Lairiba Arenduse Sihtasutuse ees 31.12.2023 on 5 978 tuhat eurot (2022: 5 169 tuhat eurot) ning Eesti Energia AS-i ees 31.12.2023 on 7 111 tuhat eurot (2022: 3 069 tuhat eurot), lepingud on tähtajatud. Ettevõtte on hinnanud lepingute lõpptähtajaks 2044-2045. aasta.

Lisa 12 Kasutusrent

(tuhandetes eurodes)

Aruandekohustuslane kui rendileandja

	2023	2022	Lisa nr
Kasutusrenditulu	47	72	19

Ettevõtte rendib välja kasutusrendi tingimustel Ettevõttele mittevajalike ruume. Kasutusrendi lepingutel ei ole lisatingimusi ja neid on võimalik lõpetada minimaalselt 3 kuulise etteütle mis tähtajaga.

Kasutusrendile antud Ettevõttele mittevajalikud ruumid moodustavad ebaolulise osa kogu ettevõtte kinnisvara osast.

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2023	2022	Lisa nr
Kasutusrendikulu	159	78	22,30

Ettevõtte rendib kasutusrendi tingimustel sõiduaautosid, maatükke, büroo- ja äriruume ning siderajatisi. Kõikide kasutusrendilepingute alusvaluutaks on euro. Lepingud ei sea piiranguid Ettevõtte dividendi- ega finantseerimispoliitikale.

Alates 2019. aastast on kasutuse rendi lepinguid kajastatud vastavalt rendiarvestuse standardile (IFRS 16). Rendikuluna on Kasumiaruandes kajastatud väikese väärtusega rentidega seotud kulud ja muutuvate rendimaksete kulud.

Maatükkide rendiga kaasneb mastide aluse maa endisesse olukorda taastamise kohustus, mille tarbeks Ettevõtte on moodustanud iseseisva eraldise (Lisa 16).

Lisa 13 Laenukohustised

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2023	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta				
Lühiajalised laenud								
Laen emaettevõttelt	35 000	35 000			4,29%	EUR	31.05.2024	28
Laen emaettevõttelt	47 000	47 000			4,29%	EUR	31.05.2024	28
Skandinaviska Enskilda Banken AB faktooring	2 168	2 168			0%	EUR	15.03.2024	
Danske Bank A/S, Danmark, Sweden Branch faktooring	3 824	3 824			0%	EUR	18.04.2024	
OP Corporate Bank plc	11 760	11 760			0%	EUR	30.08.2024	
Lühiajalised laenud kokku	99 752	99 752						
Kapitalirendikohustised kokku	44 784	6 636	19 720	18 428				11,30
Laenukohustised kokku	144 536	106 388	19 720	18 428				
	31.12.2022	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta				
Lühiajalised laenud								
Laen emaettevõttelt	25 000	25 000			2,62%	EUR	30.01.2023	28
Laen emaettevõttelt	35 000	35 000			2,12%	EUR	31.05.2023	28
Laen emaettevõttelt	13 000	13 000			4,08%	EUR	31.10.2023	28
Skandinaviska Enskilda Banken AB faktooring	22 080	22 080			0%	EUR	06.09.2023	
Danske Bank A/S, Danmark, Sweden Branch faktooring	20 459	20 459			0%	EUR	20.12.2023	
OP Corporate Bank plc	2 193	2 193			0%	EUR	17.09.2023	
Lühiajalised laenud kokku	117 732	117 732						
Kapitalirendikohustised kokku	40 173	5 958	19 381	14 834				11,30
Laenukohustised kokku	157 905	123 690	19 381	14 834				

Emaettevõtjalt saadud laenude intressikulu arvestati summas 3 285 tuhat eurot (2022: 1 493 tuhat eurot). Laenude tagatiseks on ettevõtte äritegevuse rahavood.

Kapitalirendikohustiste real on kajastatud Kasutusõiguse vara (IFRS 16) lepingutest tulenevad tasumisele kuuluvad maksed (Lisa 11), mille varadest annab ülevaate Lisa 30 Kasutusõiguse varad (IFRS 16).

Lisa 14 Võlad ja ettemaksed

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2023	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Võlad tarnijatele	35 792	35 792	0	
Võlad töövõtjatele	1 877	1 877	0	15
Võlad seotud osapooltele	21 188	21 188	0	28
Maksuvõlad	6 144	6 144	0	5
Muud võlad	7 925	7 925	0	
Muud viitvõlad	7 925	7 925	0	
Saadud ettemaksed	5 548	4 074	1 474	
Tulevaste perioodide tulud	3 093	1 619	1 474	
Muud saadud ettemaksed	2 455	2 455	0	
Kokku võlad ja ettemaksed	78 474	77 000	1 474	

	31.12.2022	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Võlad tarnijatele	33 967	33 967	0	
Võlad töövõtjatele	1 822	1 822	0	15
Võlad seotud osapooltele	18 205	18 205	0	28
Maksuvõlad	5 332	5 332	0	5
Muud võlad	10 053	10 053	0	
Muud viitvõlad	10 053	10 053	0	
Saadud ettemaksed	3 999	2 337	1 662	
Tulevaste perioodide tulud	1 996	334	1 662	
Muud saadud ettemaksed	2 003	2 003	0	
Kokku võlad ja ettemaksed	73 378	71 716	1 662	

Lisa 15 Võlad töövõtjatele

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022	Lisa nr
Puhkusetasude kohustis	1 809	1 737	
Võlgnevus tegevjuhtkonnale	67	85	
Võlgnevus aruandvatele isikutele	1	0	
Kokku võlad töövõtjatele	1 877	1 822	14

Lisa 16 Eraldised

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2021	Moodustamine/korrigeerimine	Kasutamine	Intressiarvestus	31.12.2022
Mastide ja moodulhoonete likvideerimiseraldis	2 429	59	0	19	2 507
Pensionieraldis	109	0	-76	0	33
Hoone müügikulude eraldis	0	284	-204	0	80
Aastapreemia eraldis	6 728	4 544	-5 291	0	5 981
Kokku eraldised	9 266	4 887	-5 571	19	8 601
	31.12.2022	Moodustamine/korrigeerimine	Kasutamine	Intressiarvestus	31.12.2023
Mastide ja moodulhoonete likvideerimiseraldis	2 507	32	0	21	2 560
Pensionieraldis	33	0	-33	0	0
Hoone müügikulude eraldis	80	0	-80	0	0
Aastapreemia eraldis	5 981	4 869	-4 572	0	6 278
Kokku eraldised	8 601	4 901	-4 685	21	8 838

Mastide ja moodulhoonete likvideerimise eraldist suurendavad edasiulatuvalt arvestatavad intressikulud ning vähendavad tegelikud mastide või moodulhoonete likvideerimisega seonduvad kulud.

Lisa 17 Tingimuslikud kohustised ja varad

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Tingimuslikud kohustised		
Võimalikud dividendid	60 788	51 219
Tulumaksukohustus võimalikelt dividendidelt	11 801	9 868
Tegev- ja kõrgema juhtkonna lahkumishüvitised	585	638
Kokku tingimuslikud kohustised	73 174	61 725

Tingimuslike kohustuste jagunemine:

- Tulumaksukohustus võimalikelt dividendidelt.

Ettevõtte jaotamata kasum seisuga 31.12.2023 moodustas 72 589 tuhat eurot (31.12.2022: 61 087 tuhat eurot). Alates 1. jaanuarist 2018 kohaldub tulumaksuseaduse alusel regulaarselt makstavatele dividendidele madalam maksumäär 14% ehk 14/86 dividendide netosummast. Seega saab residendist äriühing dividendide tulumaksuga maksustamisel kohaldada madalamat maksumäära 14/86 ja tavamäära 20/80.

- Tegev- ja kõrgema juhtkonna lahkumishüvitised.

Tegev- ja kõrgema juhtkonna lahkumishüvitised kuuluvad väljamaksmisele ainult juhul, kui lahkumise algatab Ettevõtte.

- Potentsiaalsed maksurevisjonist tulenevad kohustused.

Maksuhaldur ei ole algatanud ega läbi viinud Ettevõttes maksurevisjoni ega üksikjuhtumite kontrolli. Maksuhalduril on õigus kontrollida ettevõtte maksuarvestust 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata maksusumma, intressid (0,06% päevas maksuvõlalt) ning trahvi.

Ettevõtte juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata ettevõttele olulise täiendava maksusumma.

Lisa 18 Aktsiakapital

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Aktsiakapital	500	500
Aktsiate arv (tk)	50 000	50 000

Ettevõtte Aktsiakapital on jaotatud 50 tuhandeks nimiväärtuseta aktsiaks. Aktsia on jagamatu. Iga aktsia annab selle omanikule ühe hääle ja õiguse osaleda Ettevõtte üldkoosolekul ning kasumi ja Ettevõtte lõpetamisel allesjäänud vara jaotamisel.

Lisa 19 Müügitulu

(tuhandetes eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes			
Müük Euroopa Liidu riikidele			
Eesti	336 632	314 858	
Rootsi	35 032	36 176	
Soome	8 183	8 601	
Läti	751	641	
Leedu	747	552	
Lirimaa	319	288	
Poola	301	250	
Prantsusmaa	294	354	
Holland	221	242	
Müük Euroopa Liidu riikidele, muud	557	798	
Müük Euroopa Liidu riikidele, kokku	383 037	362 760	
Müük väljapoole Euroopa Liidu riike			
Suurbritannia	530	423	
Šveits	257	403	
Ameerika Ühendriigid	117	49	
Müük väljaspool Euroopa Liidu riike, muud	65	919	
Müük väljapoole Euroopa Liidu riike, kokku	969	1 794	
Kokku müügitulu	384 006	364 554	
Müügitulu tegevusalade lõikes			
Telekommunikatsiooni teenuste osutamine	208 186	198 094	
Kaubamüük	57 171	55 726	
Arvutisüsteemide ja andmebaaside hooldus, konsultatsioonid	28 635	26 307	
Teleringhääling	26 329	24 079	
Infoalane tegevus (andmetöötlus, veebiportaalide tegevus jms)	7 222	7 127	
Finantseerimisteenuste osutamine	3 508	3 455	
Grupi ettevõtetele osutatud teenused	37 137	37 800	28
Põhiteenuste pakkumisega seotud tugiteenused (s.h seadmete üür)	15 611	11 549	
Renditeenused	47	72	12
Muud müügitulud	160	345	
Kokku müügitulu	384 006	364 554	

Grupi ettevõtetele osutatavad teenused 2023. ja 2022. aastal koosnesid peamiselt teenustest tsentraliseeritud teenuste osutamise protsessides osalemisel, sh. värbamise ja töösuhete halduse teenustest, hanke - ja ostuprotsessiga seotud teenustest, raamatupidamise teenustest, mitmesugustest IT lahenduste tugiteenustest jms.

Lisa 20 Muud äritulud

(tuhandetes eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Kasum materiaalsete põhivarade müügist	70	7 078	9
Tulu sihtfinantseerimisest	342	110	
Trahvid, viivised ja hüvitised	413	414	
Kasum lootusetute nõuete müügist	1	737	
Muud	924	138	
Kokku muud äritulud	1 750	8 477	

Lisa 21 Kaubad, toore, materjal ja teenused

(tuhandetes eurodes)

	2023	2022
Tooraine ja materjal	1 249	1 028
Müügi eesmärgil ostetud kaubad	54 361	51 715
Energia	886	1 061
Elektrienergia	886	1 061
Sideoperaatorite teenused	41 115	42 991
Muud	1 723	1 719
Kokku kaubad, toore, materjal ja teenused	99 334	98 514

Lisa 22 Mitmesugused tegevuskulud

(tuhandetes eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Üür ja rent	159	78	
Energia	7 938	9 603	
Elektrienergia	7 519	9 114	
Soojusenergia	168	212	
Kütus	251	277	
Veevarustusteenused	43	44	
Mitmesugused bürookulud	372	360	
Lähetuskulud	406	295	
Koolituskulud	653	555	
Riiklikud ja kohalikud maksud	135	154	
Grupi ettevõtelt soetatud teenused	45 535	49 000	28
Hooldus- ja remondikulud	13 106	12 242	
Reklaam ja muud turustuskulud	3 554	3 682	
Riigilõiv	1 508	1 491	
Logistikateenused	1 660	1 729	
Arvete väljastamise kulud	461	574	
Valvekulud	446	499	
Muud	2 463	2 889	
Kokku mitmesugused tegevuskulud	78 439	83 195	

Grupi ettevõtelt soetatud teenused 2023. ja 2022. aastal koosnevad Telia Grupi ettevõtelt soetatud juhtimisteenustest, hankeprotsessi teenustest, infotehnoloogia arendus- ja juhtimisteenustest ja telekommunikatsioonivõrgu hooldus- ning juhtimisteenustest.

Muud mitmesugused tegevuskulud sisaldavad muuhulgas sisseostatud konsultatsiooni-, IT arenduse-, kindlustus- ja parkimisteenuseid ning isikliku transpordi kasutamise kulusid.

Lisa 23 Tööjõukulud

(tuhandetes eurodes)

	2023	2022
Palgakulu	56 163	52 147
Sotsiaalmaksud	19 157	17 754
Muud	776	692
Kokku tööjõukulud	76 096	70 593
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	1 458	1 498
Keskmine töötajate arv töötamise liikide kaupa:		
Töölepingu alusel töötav isik	1 520	1 585
Võlaõigusliku lepingu alusel teenust osutav isik, välja arvatud füüsilisest isikust ettevõtja	38	38

31.12.2023 seisuga on Grupp võimaldanud Ettevõtte juhtkonnale kolm pikaajalist preemiaprogrammi, mille kohaselt juhtkonna liikmetel on õigus emaettevõtte aktsiatele teatud tingimuste täitumisel "Long Term Incentive program 2021/2024; 2022/2025 and 2023-2026" (LTI program).

2023. aastal lõppenud preemiaprogrammi kohaseid aktsiate ülekandeid ei toimunud väljamakse eelduseks olnud Grupiliste finantseesmärkide osalise täitmata jäämise tõttu. Grupilised eesmärgid on seatud rahavoole, omanikutulule (TSR), kapitali tootlusele (ROCE) ja jätkusuutlikele investeeringutele (ESG).

Lisa 24 Olulised käibevara allahindlused

(tuhandetes eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete muutus	703	973	
Varude allahindlus ja mahakandmine	685	603	
Kokku olulised käibevara allahindlused	1 388	1 576	
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded			
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded perioodi alguses	-4 608	-4 424	
Ebatõenäoliselt laekuvaks tunnistatud nõuded	-703	-1 335	
Lootusetuks tunnistatud nõuded	276	1 151	
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded perioodi lõpuks	-5 035	-4 608	3

Lisa 25 Muud ärikulud

(tuhandetes eurodes)

	2023	2022
Kahjum valuutakursi muutustest	0	107
Trahvid, viivised ja hüvitised	28	29
Sponsorlus ja annetused	163	223
Muud	33	353
Kokku muud ärikulud	224	712

Lisa 26 Intressikulud

(tuhandetes eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Intressikulu laenudelt	3 285	1 513	13,28
Kasutusõiguse vara (IFRS 16) lepingute intressikulu	2 286	1 659	30
Muud intressikulud	21	19	
Kokku intressikulud	5 592	3 191	

Lisa 27 Tulumaks

(tuhandetes eurodes)

Tulumaksukulu komponendid	2023		2022	
	Maksustatav summa	Tulumaks	Maksustatav summa	Tulumaks
Väljakuulutatud dividendid	51 219	9 546	40 842	7 078
Eesti	51 219	9 546	40 842	7 078
Kokku	51 219	9 546	40 842	7 078

Lisa 28 Seotud osapooled

(tuhandetes eurodes)

Aruandekohustuslase emaettevõtja nimetus	Telia Company AB
Riik, kus aruandekohustuslase emaettevõtja on registreeritud	Rootsi Kuningriik

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

LÜHIAJALISED	31.12.2023	31.12.2022	Lisa nr
Nõuded ja ettemaksed			
Emaettevõtja	14 422	14 886	
Tütarettevõtjad	652	196	
Sidusettevõtjad	29	25	
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	4 974	5 042	
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	10	10	
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	4	4	
Kokku nõuded ja ettemaksed	20 091	20 163	3
Laenukohustised			
Emaettevõtja	82 000	73 000	
Kokku laenukohustised	82 000	73 000	13
Võlad ja ettemaksed			
Emaettevõtja	16 014	12 072	
Tütarettevõtjad	24	4	
Sidusettevõtjad	35	34	
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	5 098	6 037	
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	17	58	
Kokku võlad ja ettemaksed	21 188	18 205	14

LAENUKOHUSTISED	31.12.2021	Saadud laenud	Saadud laenude tagasimaksed	31.12.2022	Perioodi arvestatud intress	Lisa nr
Emaettevõtja	75 000	66 000	-68 000	73 000	1 493	13,26
Kokku laenukohustised	75 000	66 000	-68 000	73 000	1 493	

LAENUKOHUSTISED	31.12.2022	Saadud laenud	Saadud laenude tagasimaksed	31.12.2023	Perioodi arvestatud intress	Lisa nr
Emaettevõtja	73 000	114 000	-105 000	82 000	3 285	13,26
Kokku laenukohustised	73 000	114 000	-105 000	82 000	3 285	

MÜÜDUD	2023			2022		
	Kaubad	Teenused	Põhivara	Kaubad	Teenused	Põhivara
Emaettevõtja	0	31 045	0	0	31 918	0
Tütarettevõtjad	770	149	0	998	64	0
Sidusettevõtjad	31	279	0	139	273	0
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	268	14 364	0	126	13 904	0
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	8	103	0	6	90	0
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	0	41	0	0	49	0
Kokku müüdnud	1 077	45 981	0	1 269	46 298	0

OSTETUD	2023			2022		
	Kaubad	Teenused	Põhivara	Kaubad	Teenused	Põhivara
Emaettevõtja	0	45 535	0	0	49 000	0
Tütarettevõtjad	48	468	0	87	310	2
Sidusettevõtjad	0	343	0	0	511	0
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	269	5 829	72	11	6 183	577
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	0	664	0	0	617	0
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	0	0	0	0	8	0
Kokku ostetud	317	52 839	72	98	56 629	579

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2023	2022
Arvestatud tasu	1 537	1 725
Juhtkonna lahkumishüvitised	176	0
Erisoodustused	20	45

Emaettevõttelt 2023. aastal saadud/tagastatud laenude summad sisaldavad mitterahalist tasaarveldamist summas 62 000 tuhat eurot, millega on korrigeeritud finantseerimistegevuse rahavoogusid (2022: 15 468 tuhat eurot).

2023. aastal välja kuulutatud ja makstud dividendid emaettevõtjale moodustasid 51 219 tuhat eurot (2022: 40 842 tuhat eurot).

Seotud osapoolte vahelistes nõuetes seisuga 31.12.2023 ega 31.12.2022 allahindluseid ei tehtud.

Lisa 29 Sündmused pärast aruandekuupäeva

Alates 01.01.2024 on Eestis käibemaksu standardmäär 22% varasema 20% asemel. Selle tulemusena muutusid ka Telia Eesti poolt pakutavate teenuste hinnad maksumäära muudatuse võrra, millest Telia teavitas ka kliente. Käibemaksuga mittemaksustatavate ja maksuvabade teenuste hinnad ei muutunud.

Veebruaris allkirjastasid Telia Eesti AS ja Greip IT OÜ lepingu Greip IT OÜ-le kuuluva IT-teenuste äri omandamiseks. Lepingu jõustumise järgselt jätkab Telia Eesti IT teenuste osutamist senistele Greip IT OÜ klientidele.

2024. aasta märtsis asus Telia värskendama oma põhiteenuste portfelli, mille käigus tõsteti erinevate pakettide väärtust klientide jaoks ning suletakse või kujundatakse ümber mõned järjest vähem tarbitavad teenused. Uuenduste käigus muutus ka osade teenuste hind ja/või nende teenuste pakkumise tingimused.

2024. aasta märtsis võõrandas Telia osa varasematel perioodidel ebatõenäoliseks kantud aga jätkuvalt sissenõutavatest debitorsetest võlgnevustest, mille tagajärjel vähenesid nii bilansilised nõuded kui ka nende tarbeks moodustatud ebatõenäoliste nõuete allahindlus reserv. Võlgnevuste müügist tekkiv tulu kajastub Muude äritulude koosseisus. Ettevõtte on ka edaspidi plaanis võlgnevuses olevaid nõudeid müüa.

Lisa 30 Kasutusõiguse varad (IFRS 16)

(tuhandetes eurodes)

	Maa	Ehitised	Masinad ja seadmed			Kokku	Lisa nr
			Transpordi- vahendid	Muud masinad ja seadmed	Kokku		
Soetusmaksumus							
01.01.2023	4 145	35 931	1 395	17 913	19 308	59 384	
Lisandumised	138	2 681	274	2 335	2 609	5 428	
Muudatused lepingute tingimustes	176	343	13	5 073	5 086	5 605	
Lisandunud kokku	314	3 024	287	7 408	7 695	11 033	9
Mahakantud varad	-48	-805	-77	-994	-1 071	-1 924	
31.12.2023	4 411	38 150	1 605	24 327	25 932	68 493	
Akumuleeritud kulum							
01.01.2023	-832	-16 104	-748	-3 568	-4 316	-21 252	
Amortisatsioonikulu	-277	-4 458	-297	-2 088	-2 385	-7 120	
Mahakantud varade kulum	48	805	77	994	1 071	1 924	
31.12.2023	-1 061	-19 757	-968	-4 662	-5 630	-26 448	
Jääkmaksumus 31.12.2022	3 313	19 827	647	14 345	14 992	38 132	
Jääkmaksumus 31.12.2023	3 350	18 393	637	19 665	20 302	42 045	

Kasumiaruandes kajastatud summad	2 023	2 022	Lisa nr
Väikese väärtusega rentidega seotud kulu	116	52	
Muutuvate rendimaksetega seotud kulu, mida ei ole arvestatud rendikohustiste mõõtmisel	43	26	
Kasutusrendikulu kokku	159	78	22
Rendikohustiste intressikulu	2 286	1 659	25

Ettevõttel puudusid kapitalirendi tingimustel soetatud põhivarad.

Rentidega seotud kohustuste jaotus lühi- ja pikaajalisteks ning intressimäärad on kajastatud Lisas 13 Laenukohustised ja Lisas 11 Kapitalirendid.

Rentidega seotud raha väljamaksed kokku 2023. aastal oli 8 663 tuhat eurot (2022: 7 883 tuhat eurot), millest intressid moodustasid 1 627 tuhat eurot (2022: 1 183 tuhat eurot).

Lisa 31 Rahavoogude kommentaarid

(tuhandetes eurodes)

2023. Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus

	31.12.2023	31.12.2022	Muutus
Võlad ja ettemaksed	78 474	73 378	
Eraldised	8 837	8 601	
Sihtfinantseerimine	1	242	
Kohustused ja ettemaksed kokku	87 312	82 221	
Mitterahalised korrigeerimised			
- eraldise diskonteerimine	-21		
- mastide demonteerimise eraldise moodustamine	-32		
- intresside viitvõlg	-2 062	-1 136	
- loovutatud arved pankadele	45 882		
- tasumata investeeringute arved	-18 253	-4 542	
Korrigeerimised kokku	25 514	-5 678	
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	112 826	76 543	36 283

2022. Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus

	31.12.2022	31.12.2021	Muutus
Võlad ja ettemaksed	73 378	66 900	
Eraldised	8 601	9 266	
Sihtfinantseerimine	242	242	
Kohustused ja ettemaksed kokku	82 221	76 408	
Mitterahalised korrigeerimised			
- eraldise diskonteerimine	-19	0	
- mastide demonteerimise eraldise moodustamine	-140	0	
- intresside viitvõlg	-1 136	-1 127	
- loovutatud arved pankadele	49 195	0	
- tasumata investeeringute arved	-24 389	-6 263	
Korrigeerimised kokku	23 511	-7 390	
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	105 732	69 018	36 714

2. Rahavood investeerimistegevusest

	2023	2022	Lisa
Tasutud materiaaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel			
- Põhivara soetuskulud	-53 649	-60 544	9,10
- Lisandunud mastide demonteerimise reservi arvelt	31	60	16
- tasumata investeeringute arved aasta lõpu seisuga	18 253	24 389	
- tasutud eelmise aasta investeeringute arved	-4 542	-6 263	
Tasutud materiaaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-39 907	-42 358	

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 10.04.2024

Telia Eesti AS (registrikood: 10234957) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
ELIS PIKMETS	Juhatuse liige	10.04.2024
KRISTJAN KUKK	Juhatuse liige	10.04.2024
KRISTJAN VIILMANN	Juhatuse liige	10.04.2024
HOLGER HALJAND	Juhatuse liige	10.04.2024

Aruande üldkoosoleku kinnitamise staatus

Üldkoosoleku poolt kinnitatud

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Telia Eesti AS aktsionärile

Arvamus

Oleme auditeerinud Telia Eesti AS (ettevõtte) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2023 ning kasumiaruannet, rahavoogude aruannet ja omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt ettevõtte finantsseisundit seisuga 31.12.2023 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeauditori aruannet. Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahkneb oluliselt raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Lisaks on meie kohustus avaldada, kas tegevusaruandes esitatud informatsioon on vastavuses kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on eespool toodu osas oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma.

Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda ning avaldame, et tegevusaruandes esitatud informatsioon on olulises osas kooskõlas raamatupidamise aastaaruandega ning kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie

arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;

- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;

- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;

- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsibi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;

- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/

Mariel Akkermann

Vandeaudiitor nr 574

Aktsiaselts Deloitte Audit Eesti

Tegevusluba number 27

Tornimäe 5, 10145 Tallinn, Eesti

10.04.2024

Audiitorite digitaalallkirjad

Telia Eesti AS (registrikood: 10234957) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
MARIEL AKKERMANN	Vandeaudiitor	10.04.2024

Kasumi jaotamise ettepanek

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2023
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	9 868
Aruandeaasta kasum (kahjum)	62 721
Kokku	72 589
Jaotamine	
Kohustusliku reservkapitali suurendamine (vähendamine)	8 317
Dividendideks	-80 906
Kokku	-72 589

Telia Eesti AS põhikirja kohaselt on seadusjärgse reservkapitali nõutavaks suuruseks 10% aktsiakapitalist (50 000 eurot). 17.05.2024 ainuaktsionäri otsusega ettevõtte üleliigse reservkapitali summa oli osaliselt vähendatud ja suunatud tagasi jaotamata kasumi hulka.

Kasumi jaotamise otsus

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2023
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	9 868
Aruandeaasta kasum (kahjum)	62 721
Kokku	72 589
Jaotamine	
Kohustusliku reservkapitali suurendamine (vähendamine)	8 317
Dividendideks	-80 906
Kokku	-72 589

Ainuaktsionäri otsus vastuvõetud 22.05.2024

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Elektroonilise side teenused traadita sidevõrgus	61201	120285000	31.32%	Jah
Elektroonilise side teenused fikseeritud sidevõrgus	61101	87901000	22.89%	Ei
Telekommunikatsiooniseadmete jaemüük spetsialiseeritud kauplustes	47421	51718000	13.47%	Ei
Peakontorite tegevus	70101	37137000	9.67%	Ei
Televisiooniteenused ehk lineaarsed audiovisuaalmeedia teenused	60201	26329000	6.86%	Ei
Arvutisüsteemide ja andmebaaside haldus	62031	24795000	6.46%	Ei
Muude tarbesemete ja kodumasinade väljaüürimine ja kasutusrent	77291	15611000	4.07%	Ei
Veebiportaalide tegevus	63121	5123000	1.33%	Ei
Arvutite, arvuti välisseadmete ja tarkvara jaemüük spetsialiseeritud kauplustes	47411	4054000	1.06%	Ei
Muud infotehnoloogia- ja arvutialased tegevused	62091	3840000	1.00%	Ei
Muu laenuandmine, v.a pandimajad	64929	3508000	0.91%	Ei
Andmetöötlus, veebihosting jms tegevused	63111	1878000	0.49%	Ei
Heli- ja videoseadmete jaemüük spetsialiseeritud kauplustes	47431	1399000	0.36%	Ei
Mujal liigitamata infoalane tegevus	63991	221000	0.06%	Ei
Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus	68201	207000	0.05%	Ei